
Sanoma Osakeyhtiö toimintakertomus vuodelta 1984

Päivälehteä kustantamaan vuonna 1889 perustetun, Helsingin Suomalainen Sanomalehti-osakeyhtiön nimellä toimintansa aloittaneen Sanoma Osakeyhtiön toimialana on yhtiöjärjestyksen mukaan sanoma- ja aikakauslehtien sekä muiden julkaisujen kustantaminen ja muu tiedonvälitys, kirjapainotoiminnan sekä muun edelliseen liittyvän teollisen ja kaupallisen toiminnan harjoittaminen.

Sanoma-yhtymän avainlukuja

	1984	Muutos %	1983	1982
Liikevaihto mmk	1.218	+ 17,2	1.039	871
Palkat + sosiaalikulut mmk	519	+ 15,3	450	385
% Liikevaihdosta	42,6		43,3	44,2
Käyttökate mmk	208	+ 20,9	172	126
% Liikevaihdosta	17,1		16,6	14,5
EVL:n mukaiset poistot mmk	79	+ 8,2	73	47
Verot mmk	26	+ 52,9	17	17
Osingot mmk	2	-	2	2
Tulos ennen varausten muutoksia, veronhuojennuspoistoja ja veroja mmk ...	155	+ 30,3	119	101
% Liikevaihtoverosta	12,7		11,5	11,6
Tilikauden voitto mmk	41	+ 17,1	35	29
Investoinnit mmk	306	+ 41,7	216	98
Oma pääoma + ½ varauksista mmk	257	+ 60,6	160	154
% Taseen loppusummasta ilman tilausvastuuta	29		23,5	25,0
Taseen loppusumma mmk	1.045	+ 26,5	826	738
Rahoitusomaisuuden ja korottoman vieraan pääoman suhde	1,1		1,4	1,5
Rahoitus- ja vaihto-omaisuuden summan ja korottoman vieraan pääoman suhde ...	1,4		1,6	1,8
Henkilöstö keskimäärin	2.902	+ 3,8	2.795	2.781
jakajat	2.197	+ 3,9	2.114	2.234

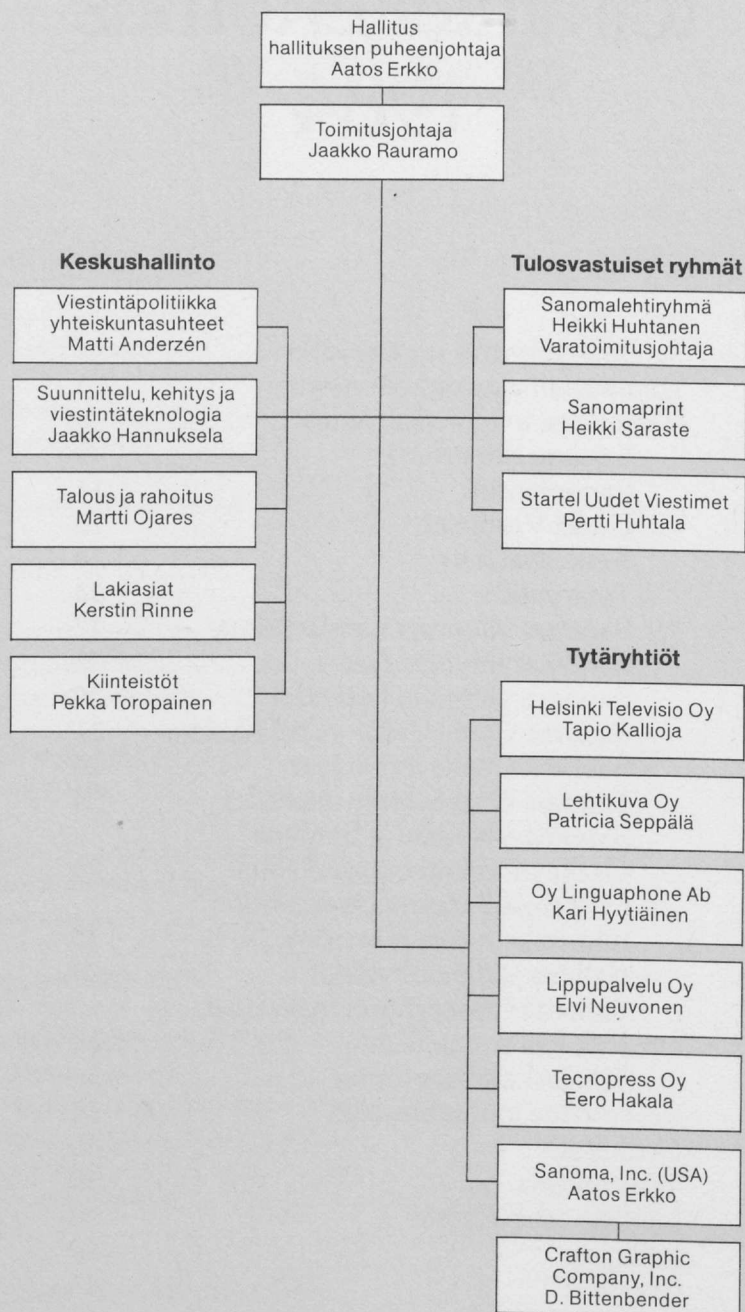
Tiedot on saatettu vertailukelpoisiksi.

Sanoma Osakeyhtiö toimintakertomus 1984

Sanoma-yhtymän organisaatio	2
Toimitusjohtajan puheenvuoro	3
Hallituksen toimintakertomus	6
Sanomalehtiryhmä	9
Sanomaprint	11
Uudet Viestimet	13
Keskushallinto	14
Tytäryhtiöt	14
Sanoma-yhtymän tuloslaskelma	17
Sanoma-yhtymän tase	18
Sanoma-yhtymän liitetiedot	20
Sanoma Osakeyhtiön tuloslaskelma	21
Sanoma Osakeyhtiön tase	22
Sanoma Osakeyhtiön liitetiedot	24
Sanoma-yhtymän ja Sanoma Osakeyhtiön rahoituslaskelmat	26
Lisätietoja Sanoma Osakeyhtiön tuloslaskelmasta ja taseesta	28
Hallitus ja tilintarkastajat	29
Sanoma Osakeyhtiön maksamat palkat ja sosiaalikulut	30
Tilintarkastuskertomus	31
Keskustelua journalismista	32
Henkilöstö	35
Tilastotietoja	37
Luottamushenkilöstö	38
Johtajisto	40
Osoitteet	41

Sanoma-yhtymän organisaatio

Toimitusjohtajan puheenvuoro

Vuosi 1984 oli Sanoma-yhtymälle hyvä vuosi. Samalla se oli tulevaisuuteen tähtäävien muutosten vuosi. Näistä suurin tapahtui yhtymän rakenteessa, missä hallinnon hajautus vietiin loppuun ja yhtiölle luotiin keskushallinto samalla kun toimintoryhmien ja tytäryhtiöitten itsenäisyyttä lisättiin. Organisaation muuttumisen myötä vaihtuivat henkilötkin. Tämä on ensimmäinen toimitusjohtajan puheenvuoro, jonka kirjoitan edeltäjäni vuorineuvos Väinö J. Nurmiin jäätyä eläkkeelle kesäkuun alusta. Vilpittömät kiitoksen sanat lausuttiin jo silloin, mutta haluan tässä todeta, että työni ensi vaiheet ovat olleet helppoja, koska johdettavanani on ollut erinomaiseen kuntoon trimmattu yhtiö.

Vuonna 1984 kehitys graafisessa teollisuudessa ei ollut yksinomaan myönteistä. Aikakauslehtien ja kirjojen osalta on selvästi nähtävissä markkinoiden satureoitumisen aiheuttama kiristynyt kilpailu ja osin heikkenevä kannattavuus. Erityisen vaikeaksi tilanne näyttää muodostuvan puhtaasti kaupallisiin painotöihin keskittyneille painoille. Tällä sektorilla on odotettavissa jatkoa vuonna 1984 alkaneelle rakennemuutokselle.

Viestintäpoliittisesti sähköinen viestintä oli vuoden 1984 kuuma aihe, jos unohdetaan informatiivisuuden sopulit ja politiikan ja liike-elämän rötösherrat. Kaiken kaikkiaan viestintäilmapääpiiri selkeytyi ja parani vuonna 1984. Suhtautuminen sähköiseen viestintään liberalisoitui selvästi. Nähtiin, että Suomea ja suomalaisia ei voida eristää kehityksestä.

Vuonna 1984 alalla vallitsi hyvä työrauha. Kaikki keskeiset sopimukset ovat voimassa vuoden 1985 alkupuolelle. Vuoden 1985 neuvottelujen tärkeä tehtävä on kehittää alamme sopimusta sitten, että 90-luku voidaan kohdata yhtä hyvin kuin 80-luku.

Sanomalehtien ja mainostoimistojen välillä käytiin pitkät neuvottelut, jotka vuoden loppupuolella johtivat myönteiseen tulokseen. Uusi mainostoimistosopimus takaa sanomalehtien ja mainostoimistojen yhteistyölle tasapainoisen tulevaisuuden. Mainostoimistosopimusta edelleen kehitettäessä on pidettävä huoli siitä, että eri mainosvälineitä kohdellaan yhdenmukaisesti.

Yhtiömme perustavoitteena on tehdä sellaisia lehtiä ja tuotteita sekä luoda sellaisia palveluita, jotka vastaavat lukijoiden ja kuluttajien tarpeita ja odotuksia. Niiden pitää olla myös sellaisia, että tekijät voivat niistä tuntea oikeutettua ylpeyttä ja tyytyväisyyttä.

Ilmoittajan kannalta keskeisen tärkeä on tyytyväinen lukijakunta, joka luottaa lehteensä ja viihtyy sen parissa.

Pyrkimyksen paremmuuteen täytyy näkyä lehtien sisällössä, teknisessä laadussa sekä lehtiin liittyvässä asiakas- ja ilmoitusmyyntitoiminnassa ja asiakaspalvelussa.

Lukijoiden vastaanotto näkyy Helsingin Sanomien ja Ilta-Sanomien levikin ennätysluvuissa. Myös molempien lehtien ilmoitusmäärä saavutti uuden huippuluvun.

Sanoma Osakeyhtiön liikevaihto nousi ensimmäisen kerran yli miljardin markan ollen 1.1 miljardia ja kasvu oli 15,7%.

Yhtymän kesäkuussa aloittaneen keskushallinnon tärkeimpänä tehtävänä on ollut johtamisjärjestelmän kehittäminen. Sen ensimmäistä vaihetta sovellettiin syksyllä 1984 tehdyssä suunnittelussa ja budjetoinnissa. Erityistä huomiota kiinnitettiin systeemijohtamiseen, joka tietokoneiden ja tietoteknologian tulon myötä on muodostunut keskeisen tärkeäksi johtamisen osa-alueeksi. Tavoitteet ovat olleet kunnianhimoisia, mutta jo nyt näkyvillä olevat tulokset ovat rohkaisevia.

Toimintavuoden aikana uusia painopistee-lueita olivat omaisuuden hallinta, sähköinen viestintä ja kansainvälinen toiminta.

Omaisuuden hallinnan tarkoituksena on huolehtia yhtiön voimavaroista mahdollisimman hyvin sekä pitkällä että lyhyellä tähtäyksellä. Pyrkimyksenä on, että yhtiöllä on tarvittaessa käytettävissä resursseja kehittämiseen ja investointeihin.

Tämän perusteella varoja sijoitettiin pörssi-osakkeisiin, sijoitusyhtiöihin ja kiinteistöihin.

Sähköisessä viestinnässä tärkeää oli Uudet Viestimet -ryhmän perustaminen ja HTV:n toiminnan voimakas edelleen kehittyminen. HTV ja Uudet Viestimet tilasivat Saloralta nk. osoitteellisia kotipäätteitä, jotka mahdollistavat kaapelitelevision kanavakapasiteetin lisäämisen aina 38 kanavaan saakka. Päätteet ja siihen liittyvät tietokoneohjelmat edustavat alan eurooppalaista huippua.

Kansainvälistyminen on puhtaasti kotimarkkinoilla toimivalle yritykselle vaikea kysymys ja tästä syystä asian pohtiminen ja kehittäminen vie vielä aikaa. Eräänä mahdollisuutena on nähty sähköisen viestinnän ja sähköisen viestintäteknologian tarjoamat kehityssuunnat.

Vuosi 1984 oli Sanoma Osakeyhtiössä myös suurten investointien vuosi. Sanomalehtiryhmässä käynnistettiin uusi toimituksellinen järjestelmä. Sanomalaan rakennettiin ja asennettiin uusi postitus ja aloitettiin seitsemännen painokoneen asennukset. Sanomalaan valmistui myös uusi toimitalo uusine atk-laitteineen ja Sanomaprintin uuden painolaitoksen rakentaminen alkoi. Laitokseen tilattiin uudet nykyaikaiset koneet.

Suuret investointi- ja asennusprojektit asettivat niiden toteuttajille ja käyttäjille toimintavuoden aikana suuria vaatimuksia ja haasteita. Kun tähän lisätään vielä ennätys-suuret painos- ja sivumäärät, oli erityisesti sanomalehtiryhmässä ajoittaisia tuotantovaikeuksia. Haasteisiin kuitenkin vastattiin ja vaikeudet voitettiin.

Sähköiseen viestintään tehdyt panostukset osoittavat, että me olemme mukana siellä, missä tulevaisuuden viestinnän kasvu tapahtuu.

Tehdyt investoinnit merkitsevät turvallisuutta ja jatkuvuutta, ne antavat suuret mahdollisuudet kehittää toimintaamme paremmaksi ja tuottavammaksi.

Suhdanteiden kääntyessä, kasvun laantuessaa tulee tuottavuuden kehittäminen keskeisen tärkeäksi. Siihen meillä on mahdollisuuksia ja investointien ansiosta myös edellytyksiä, mutta mahdollisuudet ja edellytykset on ehdottomasti käytettävä hyväksi.

Vuoden vaihteessa siirtyi eläkkeelle hallinnollinen päätoimittaja, varatoimitusjohtaja Teo Mertanen. Hänen mukanaan lähti palanen Sanomien legendaa, jota ei voi millään korvata, sitä voi vain kaivata.

Vuoden loppupuolen surunviesti oli Meinaisten pitkäaikaisen päätoimittajan Kerttu Saarelan kuolema.

Toimitusjohtajan vaihtumisen yhteydessä toteutettiin myös muita pitempään harkittuja henkilöjärjestelyjä.

Tekniikan lisensiaatti Heikki Huhtasesta tuli uusi varatoimitusjohtaja samalla kun hänet nimitettiin sanomalehtiryhmän johtajaksi. Hänen seuraajakseen Sanomaprinttiin tuli diplomi-insinööri Heikki Saraste HTV:sta. HTV:n toimitusjohtajaksi nimitettiin diplomi-insinööri Tapio Kallioja.

Vuoden 1984 aikana Sanoma Osakeyhtiöön perustettiin yksikkö nimeltään Uudet Viestimet. Sen johtajaksi nimitettiin valtiot. maisteri Pertti Huhtala. Tytäryhtiöitten joukko kasvoi yhdellä Tecnopress Oy:n siirryttyä yhtiön omistukseen. Tecnopressin toimitusjohtajana toimii ekonomisti Eero Hakala.

Lippupalvelun uudeksi toimitusjohtajaksi nimitettiin Elvi Neuvonen. Grafton Graphic Company Inc:n varatoimitusjohtajaksi nimitettiin Richard Hoppe.

Helsingin Sanomain toimituksessa uudeksi päätoimittajaksi nimitettiin Seppo Kievari. Hänen vastualueeseensa kuuluvat viikonvaihdellehdet, kuukausiliite ja henkilöstöhallinto. Helsingin Sanomain uudeksi toimituspäälliköksi nimitettiin Janne Virkkunen.

Myös Ilta-Sanomat sai uuden toimituksellisen johdon. Vesa-Pekka Koljosesta tuli uusi vas-

taava päätoimittaja, toiseksi päätoimittajaksi nimitettiin Lauri Helve. Päätoimittaja Martti Huh-
tamäki nimitettiin sanomalehtiryhmän kustan-
nusjohtajaksi.

Aikakauslehdissä Me naisten uudeksi pää-
toimittajaksi nimitettiin Ulla-Maija Paavilainen,
Kodin Kuvalehden uudeksi päätoimittajaksi Eija
Ailasmaa ja Suuren Käsityökerholehden päätoi-
mittajaksi Pia Salo.

Vuosi 1984 oli myös ensimmäinen vuosi,
jolloin Sanoma Osakeyhtiössä toimi hajautettu
luottamusmiesorganisaatio.

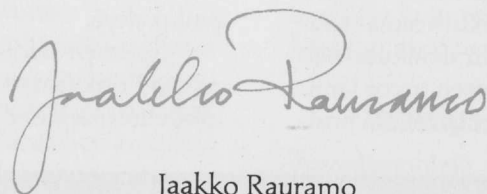
Muutoksia oli siis paljon, mutta hyvän ja
huolellisen valmistelun ja oikean ajoituksen
vuoksi ne otettiin vastaan myönteisenä ja tar-
peellisenä panostuksena tulevaisuuteen.

Viestintäyrityksessä henkilökunnalla ja sen
motivaatiolla on työn ja tuloksen kannalta kes-

keinen merkitys. Siitä syystä on erittäin tärkeää,
että organisaatio on tarkoituksenmukainen ja
esimiehet päteviä, sellaisia, jotka huolehtivat, et-
tä heidän henkilökuntansa ammattitaito kasvaa
opastuksen, koulutuksen ja urakehityksen avul-
la.

Toinen keskeinen asia on avoimen infor-
maation ilmapiiri ja yhteistyö. Ilman yhteistyötä
ei vuonna 1984 toteutettuja suuria investointeja
ja muutoksia olisi voitu menestyksellä toteuttaa.
Erityisesti sitä tarvittiin kun sisäänajovaihe ja
tekniset vaikeudet olivat ennakoitua suurempia,
kuten esimerkiksi Sanomalan postitusta uusitta-
essa.

Yhtiön hyvästä tuloksesta voi jokainen yh-
tiössä työskentelevä olla ylpeä ja siitä voin vilpit-
tömin mielin lausua kaikille kiitoksen.

Jaakko Rauramo

Hallituksen kertomus Sanoma Osa- keyhtiön toiminnasta vuodelta 1984

Sanoma Osakeyhtiön toimintaympäristö kehittyi vuonna 1984 suotuisasti niin toiminnallisesti kuin taloudellisesti.

Vuositulokseen vaikutti merkittävästi yhtiön kustantamien lehtien ilmoitusmäärä. Tämä oli puolestaan riippuvainen toisaalta lehtien levikin ja toisaalta Suomen kansantalouden kehityksestä, mihin ratkaisevasti vaikuttaa kansainvälinen taloudellinen tilanne.

Yhdysvaltain taloudellinen kehitys lähti voimakkaaseen kasvuun vuoden 1983 loppupuoliskolla. Noususuhdanne jatkui voimakkaana koko vuoden ajan. Tämä sai imuvaikutuksellaan aikaan kasvun vauhdittumisen myös läntisissä markkinatalousmaissa. Yhdysvaltain brut-

tokansantuotteen kasvu edellisestä vuodesta oli 6,8 % ja OECD-maissa noin 4,6 %. Talousyhteisön jäsenmaissa kasvu jäänee vain pariin prosenttiin, mikä on kuitenkin enemmän kuin edellisenä vuonna. Pohjoismaissa kokonaistuotanto lisääntyi noin 3,5 %.

Inflaatio hidastui kaikissa Pohjoismaissa, vaikka kuluttajahinnat nousivatkin noin 7 %. Hidastumisesta huolimatta inflaatio oli noin 3 % yksikköä korkeampi kuin OECD-alueella keskimäärin. Korkeampi inflaatio heikensi hintakilpailukykyä.

Suomen taloudellinen kasvu on ollut nopeinta Pohjoismaissa kuluvan vuosikymmenen alkuvuosina. Kertomusvuonna viennin määräl-

Sanoma Osakeyhtiön hallitus. Alarivissä vasemmalta vuorineuvos Väinö J. Nurmimaa, toimitusjohtaja Patricia Seppälä, hallituksen puheenjohtaja Aatos Erkko ja päätoimittaja Teo Mertanen. Ylärivissä vasemmalta toimitusjohtaja Jaakko Rauramo, professori Pentti J. K. Kouri ja varatuomari Aarne Castrén.

liset toimitukset länteen lisääntyivät noin 22 %.

Suomen vienti Yhdysvaltoihin kasvoi enätysvauhtia ja oli viime vuonna 2,8 miljardia markkaa. Neuvostoliiton kauppa tasapainoittui vuonna 1984 varsin nopeasti itäviennin supistuttua noin 16 %.

Suomen talouselämän eräänä leimaa antavana piirteenä olivat yritysten varsin laimeat investoinnit siitäkin huolimatta, että yritysten kannattavuus kehittyi kertomusvuoden aikana kokonaisuutena katsoen varsin suotuisasti. Eräänä syynä investointien vaimeaan kehitykseen voidaan pitää markkinarahan korkeaa korkotasoa. Suomen Pankki piti päiväluottokoron peräti 5 %-yksikköä korkeammalla tasolla kuin vuonna 1982. Korkeimmillaan päiväluottokorko oli lähes 17 %. On kuitenkin ennakoitavissa, että korkotaso tulee vuoden 1985 aikana olemaan varsin lähellä vuoden 1982 tasoa, ja että yritysten investointitoiminta vilkastunee.

Huolimatta siitä, että kuluvana vuotena Suomen hintakilpailukyvyyn on ennakoitu alentuvan, säilynee päävientituotteidemme menekki vielä viime vuoden tasolla. Vähitellen hintakilpailukyvyyn alentuminen vaikeuttaa vientiponnisteluja.

Graafinen teollisuus

Graafiselle teollisuudelle on viime vuosina ollut tunnusomaista voimakas tekninen kehitys ja samalla myös automatisoitumisen myötä pääomavaltaistuminen. Kehittyneen tekniikan hankkiminen yrityksiin on lisännyt painokapasiteettia kysynnän kasvua nopeammin. Tästä seurannut ylitarjonta vuorostaan aiheuttaa kiireää hintakilpailua.

Alustavien arvioiden mukaan liikevaihto kasvoi 15,2 % ylittäen 10 miljardin markan rajan. Palkkakustannusten kasvu oli yhtä nopeata eli 15,3 %, joka muodostuu lähes 3 prosentin henkilöstölisäyksestä ja kertomusvuoden palkkojen korotuksista. Alan tuottajahintaindeksi kasvoi 6,9 % kun se koko teollisuudessa kasvoi 5,7 %.

Sanomalehtien levikin kasvu on viime vuosina ollut tasainen. Kertomusvuonna kasvu oli 2 %, joka nousu osin selittyi Ilta-Sanomien levi-

kin kasvulla. Sanomalehtien kokonaislevikki oli 3.060.637 kpl. Sanomalehtien Liiton jäsenlehtien ilmoitusvolyyymi oli 384 987 palstametriä, ja kasvua edelliseen vuoteen oli 10,1 %. Kaikkien sanomalehtien ilmoitusvolyyymi kasvoi vuoden 1984 aikana 7,5 %. Seitsenpäiväisten lehtien vuosikerran keskimääräinen tilaushinta oli 423 markkaa, nousu edelliseen vuoteen oli 9,3 %.

Aikakauslehtien kokonaislevikki säilyi likimain edellisen vuoden tasolla. Sen sijaan ilmoitusvolyyymi kasvoi noin kahdella prosentilla ja markkamääräisesti noin 9 prosentilla.

Sanoma Osakeyhtiön kehitys

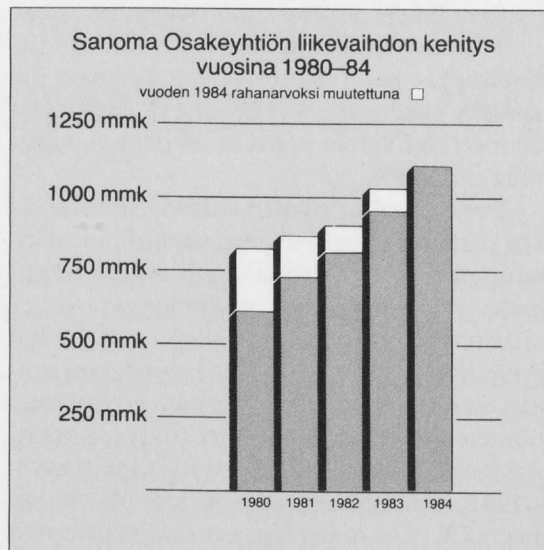
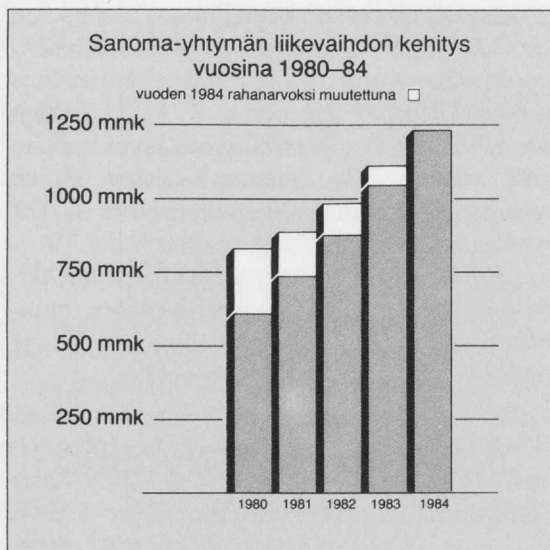
Sanoma Osakeyhtiön kertomusvuoden toiminta rakentui pääosiltaan samoille toiminnoille ja tuotteille kuin edellisinäkin vuosina. Yhtiön kehitys oli myönteinen.

Toimitusjohtajan vaihdos

Toimitusjohtaja, vuorineuvos Väinö J. Nurmimaa siirtyi eläkkeelle 1.6.1984 alkaen. Hänen seuraajakseen nimitettiin varatoimitusjohtaja, DI Jaakko Rauramo. Vuorineuvos Nurmimaa kutsuttiin yhtiön palvelukseen varatoimitusjohtajaksi ja Sanomalehtiryhmän johtajaksi 1.6.1971 alkaen. Toimitusjohtajaksi hänet nimitettiin 1.4.1976. Sanoma Osakeyhtiön hallitus on erittäin kiitollinen vuorineuvos Väinö J. Nurmimaan merkittävästä panoksesta yhtiön menestykseen ja kehitykseen.

Organisaatio

Yhtiön toimintaorganisaatiota täsmennettiin vuoden aikana: kesäkuun alussa perustettiin kolmas tulosityhmä, Uudet viestimet, jonka operatiivinen toiminta alkoi 1.1.1985. Kertomusvuoden aikana yhtymän keskushallinto aloitti myös varsinaisen toimintansa. Sen päätehtäväksi muodostuivat yhtiön strategisen suunnittelun ja johtamisjärjestelmien kehittäminen sekä tarkoituksenmukaisten konsernipalveluiden suorittaminen. Sanomalehtiryhmä ja Sanomaprint jat-

koivat toimintaansa aikaisempien vuosien tapaan.

Tuotteet

Yhtiön päälehden, Helsingin Sanomain, kehitys oli edelleen menestyksestä. Lehden keskimääräinen arkilevikki oli 425 943 kpl ja sunnuntai-levikki 501 539 kpl. Kasvu arkisin oli 1,4 % ja sunnuntaisin 2,1 %. Aamulehtien keskimääräisen levikin kasvu maassamme oli 2,0 %. Myös ilmoitusmyynnissä saavutettiin jo toisena perättäisenä vuotena volyymiennätys, 52.080,8 palstatimetriä. Kasvu edellisestä vuodesta oli 10,4 %. Tämä oli seurausta suotuisasta talouskehityksestä maassamme, mutta tulos rakentui paljolti aktiiviselle kehitys- ja myyntityölle.

Ilta-Sanomille vuosi oli merkittävien muutosten kausi. Muutoksia toteutettiin organisaatiossa, lehden sisällössä ja tekniikassa sekä lehden aikaistuneessa valmistumisaikataulussa. Levikki oli keskimäärin 163.791 kpl, jossa lisäystä edelliseen vuoteen 9,9 %. Lehden ilmoitusmäärä kehittyi myös suotuisasti, kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli noin viidennes.

Huolimatta osin kovastakin markkinaosuuskilpailusta selviytyivät yhtiön aikakauslehdet varsin hyvin. Levikkimäärät kasvoivat lievästi edellisestä vuodesta. Aikakauslehtien li-

Yhtiön henkilökunnan lukumäärän kehitys vuosina 1980–84

	Keskimääräinen lukumäärä	Jakajien lukumäärä
1980	2.564	2.083
1981	2.569	2.073
1982	2.562	2.234
1983	2.557	2.114
1984	2.631	2.349

säksi myös muut Sanomaprintin tuoteryhmät, kirjat, yritysulkaisut ja teollinen myynti, kehittivät myönteisesti.

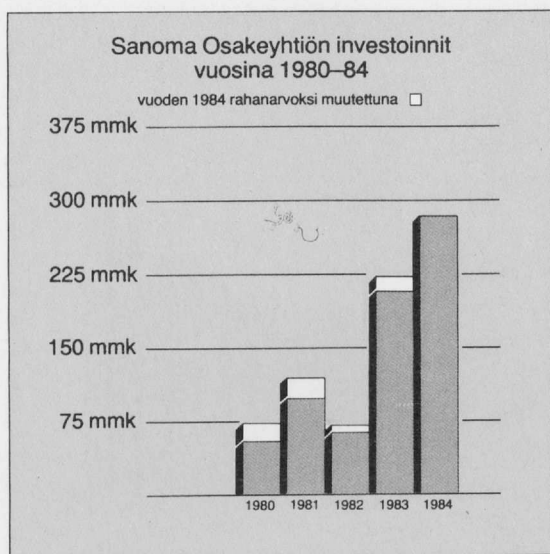
Henkilöstö

Yhtiöllä oli vakinaisessa työsuhteessa keskimäärin 2 631 henkilöä, jossa lisäystä edellisestä vuodesta oli 74 henkilöä. Sanomalehdenjakajia oli 2 349 ja asiamiehiä 2 424. Palkkakustannusten osuus liikevaihdosta oli 35,8 %. Lisäksi eläkesäätiö maksoi eläkkeitä 8,5 mmk.

Investoinnit

Yhtiön investoinnit olivat yhteensä 281,7 mmk. Niistä kiinteistöinvestoinnit olivat 98,2 mmk, kone- ja kalustoinvestoinnit 144,2 mmk ja arvopaperit 39,3 mmk.

Sanomalassa laajennettiin sanomalehtipainoa. Keväällä valmistuivat edellisenä vuonna aloitetun toimistotalon rakennustyöt. Toimistotaloon siirtyivät atk-käyttötoiminnot, sanomalehtien markkinointi ja Sanomaprintin tilaajapalvelu.

Sanomaprintin tuotantolaitoksen rakenta-

minen käynnistettiin Sanomalassa keväällä. Laitos valmistuu käyttökuntoon kuluvan vuoden lopulla.

Joulukuussa ostettiin Erottajankatu 9:n osakekanta, ja kiinteistön saneeraus aloitetaan vuoden 1985 aikana. Vuonna 1983 aloitettu Ludvinkadun kiinteistön saneeraus saatetaan päätökseen vuoden 1986 alkupuolella.

Vuoden loppupuolella Sanoma Osakeyhtiö merkitsi kehitysyhtiön Spontel Oy:n osakkeita 20 mmk:lla.

Tuloksen muodostus

Helsingin Sanomain ilmoitusvolyymin huomattavasta kasvusta johtuen yhtiön liikevaihto kasvoi 15,7 %, josta noin puolet oli reaalikasvua. Kustannukset kasvoivat suhteellisesti yhtä paljon kuin liikevaihtokin, joten myös käyttökatteen suhde liikevaihtoon pysyi edellisen vuoden tasolla. Käyttökatteen määrä kertomusvuotena oli 195,0 mmk, kun se edellisenä vuonna oli 168,7 mmk. Vuosivoitto ennen tilinpäätössiirtoja, veronhuojennuspoistoja ja veroja oli 159,3 mmk. Lisäystä edellisestä vuodesta oli 24,5 %. Vastaava lisäys käyttäen jälleenhankintahintaisia laskennallisia poistoja oli 12,5 %.

Sanomalehtiryhmä

HELSINGIN SANOMAT

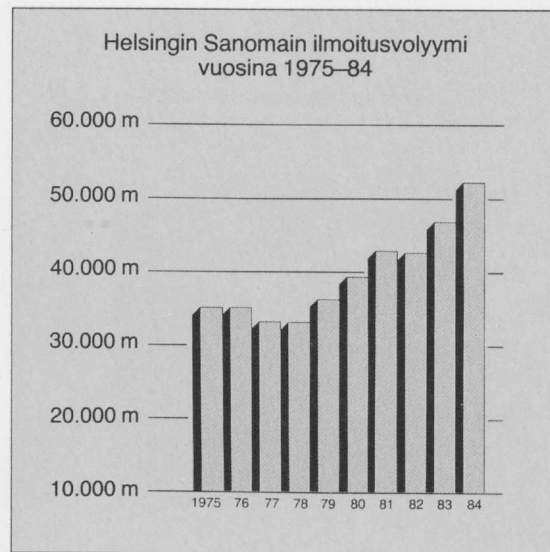
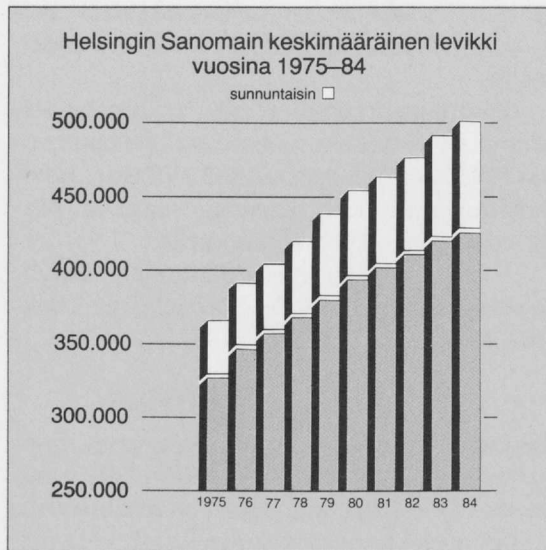
Helsingin Sanomain kotimaan-uutisia vuonna 1984 leimasi lokakuun kunnallisvaaleihin kulminoitunut sisäpoliittinen taistelu puoluekannatuksesta varsinkin ns. vihreän liikkeen luomassa uudessa poliittisessa asetelmassa. Toinen suuri uutisaihe olivat pitkittyneet ja monimutkaistuneet lahjusoikeudenkäynnit.

Talouselämän jatkuva uutisaihe oli dollarivaluutan arvon nousu koko teollisessa maailmassa. Vuoden uutisista hahmottui myös kuva

taloudellisten suhdanteiden suosimasta Suomesta, joka poliittisen konsensuksen vallitessa kasvatti vuoden loppuun mennessä merkittävän vientilyijäämän ja onnistui suhteellisen hyvin pitämään inflaation kurissa.

Ulkomaan uutiskentässä elettiin pitkälti syksyyn saakka Yhdysvaltain presidentinvaalien odotuksessa. Tärkeimpänä uutisseurannan alueena oli maailman kahden supervallan keskinäisten suhteiden kehitys.

Intian pääministerin Indira Gandhin murhan kaltaisten merkittävien yksittäistapahtumien ohella vuotta 1984 varjosti jatkuvasti suuri

kuivuuskatastrofi ja nälkä monissa Afrikan maissa, ennen kaikkea Etiopiassa.

Vuosi oli myös suurten urheilu-uutisten vuosi ennen kaikkea Sarajevossa ja Los Angelesissa pidettyjen olympikisojen vuoksi. Kisoista lähtien uutisaiheina pysyivät keskustelut urheilijoiden doping-ongelmasta ja urheilujohdon vastuusta.

Kalenterivuoden arkipäivien keskilevikki oli 425.943 kpl ja sunnuntaisin 501.539 kpl. Kasvua oli arkilevikissä 5.905 kpl, 1,4 %, ja sunnuntaisin 10.369 kpl, 2,1 %.

HS-kuukausiliite jatkoi ilmestymistään edellisen vuoden tapaan.

Ilmoitusvolyymi oli ennätysellinen 52.080,8 palstametriä. Lisäystä edellisestä vuodesta oli 4.917,6 m, 10,4 %.

Helsingin Sanomien kokonaissivumäärä oli 19.934, edellisenä vuonna 18.612 sivua. Vuoden ja kaikkien aikojen ennätys, 112 sivua saavutettiin 15.1.1984. Pienimmillään lehdessä oli 30 sivua. Kun vuodessa ilmestyi 355 numeroa, oli keskimääräinen sivuluku 56,1.

ILTA-SANOMAT

Vuosi 1984 oli Ilta-Sanomissa muutosten ja uudistusten vuosi. Toimintaa leimasivat toimituk-

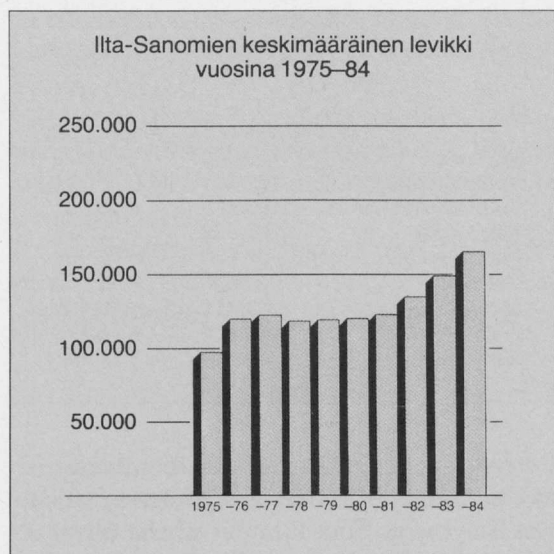
sen ja markkinoinnin muutto uusiin tiloihin, organisaation uudelleen järjestely, sisällön uudistus, lehden toimituksellisen tekstinkäsittelyjärjestelmän käyttöönotto ja valmistusaikataulun aikaistaminen. Viikonvaihdenumeroa kehitettiin arkilehdestä poikkeavaan, omaleimaiseen suuntaan.

Uutistoimituksen eräs merkittävä saavutus oli lokakuun kunnallisvaalit. Niiden lähestymistä ennakoitiin useilla laajoilla kirjoitussarjoilla ja tulokset voitiin pääkaupunkiseudun osalta kertoa heti toista vaalipäivää seuranneessa numerossa.

Erityisiä ponnistuksia vaativat urheilutoimitukselta kahdet olympiakisat. Sarajevon talviolympialaiset eivät olleet aikataulultaan Ilta-Sanomille edulliset. Toisaalta Los Angelesin kesäakisat antoivat lehdelle selvän etulyöntiaseman.

Molempien olympiakisojen edellä julkaistiin laajat olympiaerikoisnumerot. Niiden lisäksi tehtiin vuoden mittaan useita erikoisalojen liitteitä.

Lehden levikki nousi 163.791 kappaleeseen. Kasvua edelliseen vuoteen oli 9,9 %. Voimakkaaseen kasvuun vaikuttivat ensisijaisesti sekä toimituksellinen kehittämistyö että varhaisempi myyntiintuloaika.

Lehden kokonaissivumäärä oli 12.996, kasvua edelliseen vuoteen verraten 9,8 %. Ilmoituksia julkaistiin 3.918 palstametriä, eli 21,8 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Sanomala-myynti

Sanomalehtipainon kapasiteetin myynti ulkopuolisille jatkui entiseen tapaan. Uudeksi asiak-

kaaksi tuli Kotimaa-lehti, jonka painatus ja postitus suoritetaan vuoden 1985 alusta yhteistyössä Hufvudstadsbladetin kanssa.

Tuotanto

Sanomalehtiryhmän tuotannolle vuosi oli merkittävien investointien aikaa. Ennätyselliset painos- ja sivumäärät aiheuttivat ajoittain tuotantovaikeuksia.

Sivunvalmistuksen huomattavin tekninen uudistus oli System Integrators Inc:n toimitusjärjestelmän käyttöönotto latomossa sekä Ilta-Sanomien että osittain myös Helsingin Sanomien toimituksissa. Järjestelmän käyttöönotto jatkuu vielä vuoden 1985 puolella, ja se tulee käsittelemään noin 300 näyttöpäätettä.

Sanomalassa saatettiin pääosin päätökseen uuden täysin tietokoneohjatun postituksen käyttöönotto. Uuden 10-yksikköisen Goss Metroliner -painokoneen asennus alkoi 23.10.1984, ja vuoden lopussa käynnistyi paperirullien kuljetus varastosta painokoneille tietokoneohjatuilla ns. robottivaunuilla.

Kokeilun tuloksena musta painoväri vaihdettiin tahraamattomampaan väriin ja Helsingin Sanomien osalta siirryttiin kevyempään paperiin, jonka paino on 40 g/m².

Sanomaprint

Vuoden 1984 aikana jatkunut aikakauslehti- ja kirjaryhmän toimintojen yhdistäminen sekä yhtiötason hallinnon ja talouden hajautus kehittivät Sanomaprintiä edelleen itsenäisesti toimivan yrityksen suuntaan. Toimintavuoden aikana tapahtui ryhmän johdossa useita henkilövaihdoksia.

Aikakauslehtien ja kirjojen markkinointi

Vuonna 1984 toteutettiin kolme merkittävää hanketta: organisaation kehittäminen, tilaajare-

kisterisovellutuksen uudistaminen sekä muutto toimitusten ja mediamarkkinoinnin yhteisiin tiloihin Pitäjänmäelle.

Omien lehtien lisäksi hoidettiin tammi-kuusta alkaen tytäryhtiö Tecnopress Oy:n lehtien levikkimarkkinointia. Yhteistyössä Tieteen Tiedotus r.y:n kanssa julkaistavan Tiede 2000 -lehden kustantaminen siirtyi Sanomaprintille 1.1.1985.

Sanoma Osakeyhtiön aikakauslehtien levikkikehitys oli vuoden aikana myönteinen, lähes kaikkien lehtien levikki kasvoi. Varsin huo-

mattava levikin lisäys oli et-lehden kohdalla, jossa nousua oli noin 20.000 kpl.

Kirjalinjalla julkaistiin vuoden aikana yhteensä 60 nimikettä, joista 45 oli uusia ja 15 uusintapainoksia. Lasten Omaan Kirjakerhoon kuului 51.500 jäsentä. Siinä julkaistiin kahdeksan Walt Disney -satulukemiston kirjaa ja neljä uutta kotimaista lastenkirjaa. Uusina nimikkeinä julkaistiin mm. Guinnessin Postimerkkikirja sekä jo perinteinen Guinnessin Suuri Ennätyskirja. Koko kirjamyynni oli 2 miljoonaa kappaletta.

Yritysviestintä

Sanomaprintin yritysasiakkaille tarjoamat tuotteet olivat ilmoitustila Sanoma Aikakauslehdissä ja Yritysjulkaisuissa, painopalvelut sekä Yritysjulkaisujen tuottamat kustannuspalvelut.

Painopalvelujen myynti- ja kannattavuustavoitteet ylitettiin. Painotuotteiden markkinoinnissa olivat edelleen etualalla aikakauslehdet ja suoramarkkinoinnin välineet. Uutena kasvualueena olivat aikakauslehtien liitteiksi soveltuvat tuotteet sekä oman yhtiön että muiden kustantajien lehtiä käyttäville ilmoittajille.

Ilmoitusmyynti jäi omien aikakauslehtien osalta edellisen vuoden tasolle. Sanoma Yritysjulkaisujen ilmoitusvolyymit sensijaan kasvoivat, ja päätuotteiden tavoitteet ylitettiin.

Kertomusvuonna solmitut sopimukset uusien yritysjulkaisujen aloittamisesta vuoden 1985 aikana kasvattivat tuotevalikoimaa.

Vuoden aikana julkaistiin seuraavia yritysjulkaisuja: Blue Wings, Duty Free News, Finnfo, Futari, Hiihdä, KaapeliVisio, Meritie, Pakataan, Tulosuunta ja VR-Express.

Omat aikakauslehdet

Me naiset -lehden näkyvintä antia olivat kaksi liimasidottua 164-sivuista muotinumeroa sekä kuusi 16-sivuista liitettä ajankohtaisista aiheista.

Kodin Kuvalehdessä jatkui pidetty perhekeskeinen ja ihmisläheinen toimituksellinen linja. Kosketusta lukijoihin aktivoitiin kilpailuja ja lukijamatkoja järjestäen.

Sanomaprintin aikakauslehtien levikin kehitys 1983-84

	levikki 1984	muutos 1983
Me naiset	130.065	+ 7.593
Kodin Kuvalehti	181.484	+ 5.174
Suuri Käsityökerho	106.629	+ 3.191
Aku Ankka	291.852	+ 1.534
Roope-setä, taskulehti	67.770	+ 2.752
Nalle Puh	59.588	+ 2.063
et-lehti	81.618	+ 20.608
Eläinmaailma	43.935	+ 5.179
Kansa taisteli	33.458	- 787

Et-lehden levikin nousu heijastui toimituksen lukijoilta saaman runsaan ja myönteisen palautteen lisäyksenä. Suosituimpia aiheita olivat alkukevällä julkaistu suuri viherkasvi- ja puutarhaopas sekä suomalaista kulttuurielämää kosketellut kirjoitussarja.

Suuri Käsityökerho täytti toimintavuoden aikana 10 vuotta. Lehti osallistui Neule ja käsityöerikoisnäyttelyyn ja julkaisi mm. 32-sivuiset liitteet aiheina lelut, pitsimallit ja neuleuutuudet.

Eläinmaailma-lehti uusi sisältöään ja ulkoasuun vuoden alussa saaden lukijoilta myönteisen vastaanoton. Näkyvimpiä erikoisaiheita vuoden 1984 kuluessa olivat Veneilijän Lintuopas, Suuret kissaeläimet, Kotirannan kalat sekä Akvaarioliite.

Aku Ankka vietti hahmona 50-vuotisjuhliaan. Merkkivuoden kunniaksi järjestettiin useita erikoistapahtumia. Suuri piirustuskilpailu ja äänestys Disneyn kauneimmasta naishahmosta tuottivat kumpikin 10.000 vastausta. Kesäkuussa vietettiin Akun syntymäpäivää. Aku Ankka oli myös mukana valtakunnallisen pujottelukilpailun ja SM-tenniskilpailun järjestämisessä.

Tuotanto

Tuotannon kaikilla alueilla vallitsi hyvä työllisyys, ja tuotantovolyymeissa tapahtui lievää kasvua. Paperin kulutus oli 15.700 tonnia ja kas-

vu edelliseen vuoteen verrattuna 9,5 %. Sen sijaan painoväriin kulutus alentui 1,5 % ollen 264 tonnia.

Sanomalassa rakenteilla olevaan uuteen painotaloon tilattiin syyskuussa M.A.N.-Roland-tehtaalta kaksi aikakauslehtirotaatiota, jotka asennetaan syksyllä 1985.

Hiomotien reproduktion Sci-Tex-värisivunvalmistuslaitteisto laajennettiin kaksinkertaiseksi. Toimituksellista näyttöpäätetyöskente-

lyä varten hankittiin Atex-tekstinkäsittelyjärjestelmä, jonka 37 päätettä asennettiin joulukuussa aikakauslehtien toimitusten uusiin tiloihin Höyläämötie 1:een.

Arkki- ja lomakelinjojen isojen arkkikoneiden kapasiteettia vähennettiin suunnitelmien mukaisesti.

Ympäristönsuojeluun liittyviä investointeja jatkettiin mm. ottamalla Hiomotiella käyttöön poistokaasujen jälkipoltin.

Uudet Viestimet

Kesäkuussa 1984 toteutetun organisaatiouudistuksen pohjalta perustettiin Sanoma Osakeyhtiöön kolmas linjavastuinen toimintoryhmä, jonka alueena on yhtiön uusien viestimien operatiivisten toimintojen hoitaminen.

Startel Uudet Viestimet-ryhmän tulosvastuinen toiminta alkoi vuoden 1985 alusta. Käynnistysvaiheen toiminnalliset painopistealueet ovat sähköinen kustannustoiminta (videotex), kaapelitelevisiota jakelukanavanaan käyttävä, kuluttajia palveleva tekstiviestintä sekä maksu-tv-järjestelmään liittyvät toiminnot ennenkaikkea kehitettävän hallintojärjestelmän ja laiteinvestointien alueilla. Ryhmä vastaa toistaiseksi myös yhtiön sisäisestä tietopalvelusta.

Videotex-toimintojen kehittämiseksi uudistettiin Helsingin Telset Osakeyhtiön organisaatio. Yhtiön varsinainen liiketoiminta ja henkilöstö siirtyivät Uusien Viestimien organisaatioon huhtikuussa 1984. Helsingin Telset Oy muina osakkaina Nokia Oy ja Helsingin Puhelinyhdistys jatkavat toimintaansa kehitysyhtiönä.

Valitun uuden strategian mukaan ryhmän videotextoiminta keskittyy ennenkaikkea yri-

tysten informaatiopalveluihin. Toimintavuoden aikana toteutettiin kolme laajaa yritystietokantaa, joiden käyttäjäsovimuksia oli vuoden lopun mennessä solmittu yli 140. Vuoden aikana perustetut tietokannat ovat pörssi- ja talousuutispalveluun keskittynyt "Talous tänään", Sini-nen Kirja Oy:n kanssa luotu "Yritysfaktat", joka sisältää 3200 suomalaisen yrityksen tiedot, sekä Esmerk Oy:n kanssa tehty sähköinen yritys-uutisarkisto "Uutislinja".

Lakimiesliiton Kustannus Oy:n kanssa solmittuun yhteistyösopimukseen perustuva yritystoiminnan lakiseurantapalvelu "Lextel" käynnistyy v. 1985 alussa.

HTV:n tietokanavalla esitettävää tekstipalvelua kehitettiin sekä uutissisältönsä että ilmoitusten markkinoinnin osalta. Vuoden lopulla toteutettu katsojatutkimus osoitti, että "kaapelisanomia" seuraa säännöllisesti viikoittain n. 100.000 katsojaa. Ilmoitusmyynnin laskutusarvo yli kolminkertaistui vuoden aikana.

Syyskuussa 1984 solmittiin Salora Oy:n kanssa sopimus, joka koski uuden ns. osoitteellisen maksu-tv-järjestelmän toimittamista pääosin v. 1986 aikana.

Vuoden lopulla solmittiin kalifornialaisen Gill Management Services Inc:n kanssa lisenssisopimus, joka koski maksu-tv-toimintaan liittyvää hallinnollista tietokonejärjestelmää.

Keskushallinto

Keskushallinto aloitti vuoden aikana toimintansa jatkaen yhtymän suunnittelu- ja johtamisjärjestelmien kehittämistä. Laadittiin yhtymän strateginen suunnitelma, johon sisältyivät johtamisen ja valvonnan kannalta tärkeimmät ohjausmekanismit.

Suunnittelu- ja kehitystoiminnan lisäksi

keskushallinnossa hoidettiin keskitetysti taloushallintoa, henkilöstökysymyksiä, viestintäpolitiikkaa, yhteiskuntasuhteita, lakiasioita ja kiinteistötoimeen liittyviä kysymyksiä. Keskushallinnon tehtävissä työskenteli vakinaisessa työsuhteessa keskimäärin 137 henkilöä.

Tytäryhtiöt

Helsinki Televisio Oy

Helsinki Televisio Oy:lle toimintavuosi oli merkittävä ennen kaikkea koko pääkaupunkiseudun kattavan kaapelitelevisoratkaisun vuoksi. Helsingissä jo vakiintuneen HTV:n toiminnan käynnistyttyä myös Espoossa ja Vantaalla saatiin vuoden lopulla päätökseen Helsingin Puhe-
linyhdistyksen sekä Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa käydyt neuvottelut kaapelitelevisio-
toiminnan järjestämisestä viimeksi mainittujen kaupunkien alueilla. HTV:n verkon laajentamisesta Kauniaisiin tehtiin myös päätös.

Yhtiön liikevaihto kasvoi edelliseen tilikauden verrattuna 55 % etupäässä verkkoon liitettyjen talouksien lukumäärän, mainosajan volyymin ja maksullisen ohjelmakanavan tilaajamäärän voimakkaasta kasvusta johtuen.

Vuoden 1984 lopussa HTV:n verkkoon kuului 95.000 taloutta. Lisäksi asennusjonossa oli noin 9.500 sopimuksen tehnyttä taloutta. Vuonna 1984 liitettiin verkkoon 10.010 taloutta.

Vuoden aikana HTV:n maksullisen viihdekanavan tilaajamäärä kasvoi 2.750 taloudella ja oli vuoden lopussa 21.570 eli 22,7 % verkkoon liittyneistä talouksista.

HTV:n palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 62 kokopäivätoimista henkilöä, minkä lisäksi osa-aikaisissa tehtävissä toimi 10 henkilöä. Toimitusjohtaja Heikki Sarasteen siir-

ryttyä 1.6.1984 Sanomaprintin johtajaksi nimettiin toimitusjohtajaksi samalla päivämäärällä diplomi-insinööri Tapio Kallioja.

Helsinki Televisio Oy:n taloudellinen tulos oli ennakoitua parempi. Tilinpäätöksessä suoritettiin nyt ensimmäisen kerran täysmääräiset poistot, ja tilinpäätös osoittaa 442.096,60 mk voittoa.

Lehtikuva Oy

Vuosi oli yhtiön tuloksen kannalta hyvä. Liikevaihdon kasvu oli aikaisempaan tilivuoteen verrattuna 25 %.

Vuonna 1984 tapahtui kansainvälisten kuvatoimistojen piirissä voimakkaita muutoksia. Englantilainen Reuter päätti perustaa kansainvälisen kuvapalvelun ja osti United Press Internationalin USA:n ulkopuolella toimivat uutiskuvatoimipisteet. Ranskalainen Agence France Presse ryhtyi myös luomaan omaa maailmanlaajuista uutiskuvaverkostoa. Lisäksi European Pressphoto Union aloitti toimenpiteet eurooppalaisen digitaaliseen kuvansiirtoon perustuvan kuvaverkoston rakentamiseksi.

Yhtiön kuvaustoiminnassa merkittävimmät tapahtumat olivat olympiakisat Sarajevossa ja Los Angelesissa. Mittavia henkilö- ja materiaaliressursseja vaatineet kisat aiheuttivat suuria kustannuksia, mutta myyntitavoitteet saavutet-

tiin suomalaisurheilijoiden hyvän menestyksen ansiosta. Muita ulkomaisia kuvausprojekteja oli 30.

Lehtikuva Oy:n urheiluaiheista värikuva-tuotantoa julkaistiin kaikissa Suomessa kustannetuissa ja markkinoille ilmestyneissä urheilu-kirjoissa.

Urheilun suuret arvokisat vauhdittivat myös telefotolaitteiden kauppaa. Yhtiön edustamat ranskalaisen Soron valmistamat Visorfax telefotovastaanottimet sijoituivat hyvin markkinoille.

Vuonna 1983 perustettu kotimainen kiinteä telefotoverkosto laajeni ja ulottui toimintavuoden lopussa 13 paikkakunnalle Helsingin ulkopuolella.

Kaupallisten osastojen toiminnan osalta oli merkittävä AV-ohjelmien myynnin kasvu. Oulun Studion tuottama 17 projektorin multivisio "The Nokia Corporation" palkittiin Taloudellisen tiedotustoimiston järjestämällä AV-päivillä vuoden parhaaksi multivisioksi, parhaaksi diaohjelmaksi sekä parhaaksi erityisryhmälle suunnatuksi diaohjelmaksi.

Toukokuussa LK-Studio-Oulu muutti uusiin toimitiloihin. Osaston käytössä on nyt Oulun keskustassa 450 m² ajanmukaiset studio-, laboratorio- sekä AV-tuotantotilat.

Henkilökunnan vahvuus oli keskimäärin 79 henkilöä.

Tilinpäätös osoittaa 637.404,61 mk voittoa.

Oy Linguaphone Ab

Vuosi oli yhtiön kannalta tyydyttävä, vaikka asetettuja tavoitteita ei saavutettu.

Toiminnan painopiste oli yritysmyynnin myyntineuvottelijoiden vaihtumisen vuoksi uusien myyjien kouluttamisessa ja toiminnan kehittämässä. Loppuvuosi osoitti, että tehtävässä onnistuttiin Minilab-kielipaketin osalta. Sen sijaan internaattimuotoinen englanninkielen seminaari BL-2000 ei täyttänyt siihen kohdistettuja odotuksia.

Kuluttajamarkkinoiden aikuisopetuksen ja lasten kielikurssien tuotevalikoimissa ei tapahtunut muutoksia, vaan keskityttiin olemassa ole-

vien tuotteiden myynnin kannattavuuden parantamiseen. Oy Linguaphone Ab:n ohjelmaan kuului edelleen 30 eri kieltä, ja kurssivalikoimaan sisältyi myös videokielikursseja.

Tilikauden aikana oli yhtiön palveluksessa keskimäärin 10 henkilöä. Lisäksi yhtiön palveluksessa oli 12 sivutoimista opettajaa.

Tilinpäätös osoittaa 128.291,68 mk voittoa.

Oy Lippupalvelu – Biljettjänst Ab

Vuoden aikana yhtiön tietokonepohjaisen lippumyyntijärjestelmän ja lippupiste-verkoston toiminta vakiintui. Lippupalvelun tärkeimpiä päämiehiä olivat edelleen klassisen ja kevyen musiikin konserttien sekä jääkiekkoliigan Helsingin otteluiden järjestäjät. Iloisen Teatterin esitykset Linnanmäen Peacockissa, Pori Jazz 84 -konsertit ja Suomi-Ruotsi yleisurheilumaaottelu Stadionilla olivat uusia Lippupalvelun toimeksi-antajia.

Lippupalvelun atk-kapasiteetin myynti kävijämääriltään merkittävien tilaisuuksien järjestäjille oli vuoden tärkein toimintamuoto, jota tul- laan edelleen voimakkaasti kehittämään.

Toimintavuoden aikana oli yhtiön palveluksessa kokopäivätoimisesti keskimäärin 14 henkilöä ja osa-aikaisesti 10 henkilöä.

Yhtiön taloudellinen tulos oli ennakkoarvi- on mukaisesti tappiollinen. Tilinpäätös osoittaa 991.379,78 mk tappiota.

Simonpaino Oy

Simonpaino Oy:llä ei ollut operatiivista toiminta- ta vuonna 1984 eikä yhtiön palveluksessa ollut yhtään henkilöä.

Tilinpäätös osoittaa 1.500.456,94 markan voittoa.

Tecnopress Oy

Tecnopress Oy:n koko osakekanta siirtyi 20.1.1984 tehdyllä kaupalla Sanoma Osakeyhti- ön omistukseen. Entiset omistajat olivat pää- asiassa yhtiön palveluksessa, ja koko henkilö-

kunta jatkoi työsuhdettaan Tecnopress Oy:ssä.

Tecnopress Oy:n kustannustuotteita olivat Hifi, Professori ja Tietokone -lehti. Toukokuussa 1984 aloitettiin lapsille ja nuorille suunnatun mikrotietokonelehden MikroBITIN julkaiseminen. Lehti sai markkinoilla myönteisen vastaanoton.

Yhtiön palveluksessa työskenteli kertomusvuoden aikana keskimäärin 27 henkilöä.

Tilinpäätös ajalta 1.12.1983 – 31.12.1984 osoittaa 70.407,40 mk tappiota.

Sanoma, Inc. ja Crafton Graphic Company, Inc.

USA:n talouden voimakas kasvu vaikutti suotuisasti tytäryhtiöiden kehitykseen.

Sanoma, Inc.:in kiinteistötoiminta kehittyi

myönteisesti ja kannattavuus oli ennakoitua parempi.

Crafton Graphic Company, Inc. säilytti asemansa New Yorkin johtavana korkealuokkaisten neliväriarkkipainotöiden kuten vuosikertomusten, julisteiden ja esitteiden valmistajana.

Investoinneista merkittävimmät olivat tuotannonsuunnittelun ja sivuasemoinnin tilojen uusiminen sekä uuden automaattisen sivuasemointijärjestelmän hankinta.

Yhtiön palveluksessa oli keskimäärin 83 henkilöä.

Sekä myyntivolyymi että kannattavuus vastasivat ennakko-odotuksia.

Yhdysvaltalaisen alakonsernin vuoden 1984 nettomyynti oli USD 10.303.977.00 ja tulos ennen konsernin lisäpoistoja ja veroja USD 344.757.00.

Lehtikuva Oy:n Oulun Studion tuottama multivisio "The Nokia Corporation" palkittiin Taloudellisen tiedotustoimiston järjestämällä AV-päivillä vuoden parhaaksi multivisioksi, parhaaksi diaohjelmaksi sekä parhaaksi erityisryhmälle suunnatuksi diaohjelmaksi.

Sanoma-yhtymän tuloslaskelma

1.1.-31.12.1984

(1.000 mk)	1.1.-31.12.1984	1.1.-31.12.1983
Myyntituotot	1.625.007	1.353.744
Myyntin oikaisuerät		
Alennukset	91.987	68.215
Luottotappiot	3.276	3.096
Liikevaihtovero	49.253	41.190
Provisiot ja mainostoimistopalkkiot	135.355	113.813
Muut oikaisuerät	127.350 - 407.221	88.905 - 315.219
Liikevaihto	1.217.786	1.038.525
Muuttuvat kulut		
Aineet ja tarvikkeet	332.772	218.440
Palkat ja palkkiot	321.364	278.677
Muut muuttuvat kulut	96.324	81.938
Varaston muutos	- 36.324 - 714.136	+ 33.231 - 612.286
Myyntikate	503.650	426.239
Kiinteät kulut		
Palkat ja palkkiot	110.984	92.727
Vuokrat	19.680	16.217
Muut kiinteät kulut	154.172 - 284.836	130.444 - 239.388
Käyttökate	218.814	186.851
Poistot		
Rakennuksista ja rakennelmista	20.875	44.320
Koneista ja kalustosta	75.858	110.984
Aineettomista oikeuksista	853	846
Muista pitkävaikutteisista menoista	5.593	4.463
Konsernin lisäpoistot	2.531 - 105.710	2.825 - 163.438
Liikevoitto	113.104	23.413
Muut tuotot ja kulut		
Korkotuotot	37.436	36.268
Osinkotuotot	3.108	2.599
Muut tuotot	11.863	6.481
Muut kulut	- 2.648 + 49.759	- 3.716 + 41.632
	162.863	65.045
Varausten muutokset		
Varastovaraus	- 451	+ 19.811
Investointivaraus	- 93.777	- 2.683
Muut varaukset	- 1.659 - 95.887	- 23.894 - 6.766
Korkokulut	- 23.872	- 21.090
Verot	26.418	17.320
Käyttöraha-astosta	- 24.232 - 2.186	- 15.209 - 2.111
Vähemmistön osuus tytäryhtiöiden tuloksesta	- 163	- 3
Tilikauden voitto	mk 40.755	mk 35.075

Sanoma-yhtymän tase 31.12.1984

Vastaavaa

(1.000 mk)	31.12.1984		31.12.1983	
Rahoitusomaisuus				
Rahat ja pankkisaamiset	36.861		55.129	
Myyntisaamiset	214.380		205.809	
Lainasaamiset	101.173		145.134	
Ennakkomaksut	1.916		948	
Siirtosaamiset	41.684		22.266	
Muut rahoitusvarat	<u>35.832</u>	431.846	<u>49.773</u>	479.059
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	80.609		45.645	
Valmiit tavarat ja keskeneräiset työt	<u>12.947</u>	93.556	<u>11.192</u>	56.837
Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot				
Maa-alueet	35.052		28.697	
Rakennukset ja rakennelmat	111.468		37.415	
Koneet ja kalusto	224.448		149.265	
Muut aineelliset hyödykkeet	7.799		6.799	
Osakkeet ja osuudet	106.355		37.348	
Aineettomat oikeudet	4.784		5.571	
Pitkävaikutteiset menot yhtiöiden taseista	<u>21.389</u>	511.295	<u>17.579</u>	282.674
Konserniaktiiva	8.591		7.169	
Arvostuserät	188		167	
	<u>mk 1.045.476</u>		<u>mk 825.906</u>	

Vastattavaa

(1.000 mk)	31.12.1984		31.12.1983	
Vieras pääoma				
Lyhytaikainen				
Ostovelat	94.112		80.298	
Ennakkomaksut	163.111		145.707	
Siirtovelat	106.249		96.982	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>26.037</u>	389.509	<u>23.101</u>	346.088
Pitkäaikainen				
Eläkelainat	215.051		196.294	
Muut pitkäaikaiset velat	<u>56.224</u>	271.275	<u>43.647</u>	239.941
Varaukset				
Varastovaraus	14.562		14.111	
Investointivaraukset	160.971		67.193	
Muut varaukset	<u>74.502</u>	250.035	<u>72.822</u>	154.126
Vähemmistön osuus		3.103		2.748
Oma pääoma				
Sidottu	47.947		15.601	
Vapaa	42.852		32.327	
Tilikauden voitto	<u>40.755</u>	131.554	<u>35.075</u>	83.003
	<u>mk 1.045.476</u>		<u>mk 825.906</u>	

Sanoma-yhtymän liitetiedot 31.12.1984

1. Yhtymään kuuluvat yhtiöt

Yhtymään kuuluvat emoyhtiö Sanoma Osakeyhtiö ja seuraavat toimivat tytäryhtiöt: Lehtikuva Oy, Oy Linguaphone Ab, Simonpaino Oy, Helsinki Televisio Oy, Oy Lippupalvelu-Biljettjänst Ab, Tecnopress Oy, Asunto Osakeyhtiö Laajavuoreнкуja 3, Asunto Osakeyhtiö Ilkkantie 13 sekä Sanoma, Inc. ja sen tytäryhtiön Crafton Graphic Company, Inc:in muodostama alakonserni.

2. Oman pääoman muutokset

Sidottu oma pääoma

1.1.1984	15.600.760,00
Perustettaville asunto-osakeyhtiöille luovutettujen kiinteistöjen luovutusvoittoa vastaava arvonnkorotus	32.346.563,80
31.12.1984	47.947.323,80

Vapaa oma pääoma

1.1.1984	67.402.408,99
Jaettu osinkoa	— 2.406.202,20
Annettu lahjoituksia	— 245.000,00
Käytetty veroihin	— 24.232.644,69
Myytyjen yhtymäosakkeiden osuus Helsinki Televisio Oy:n tappiosta edellisiltä vuosilta	+ 629,93
Muuntoeron lisäys	+ 2.332.862,00
	42.852.054,03
Tilikauden voitto	40.754.823,51
31.12.1984	83.606.877,54

3. Velan vakuudeksi annetut arvopaperit

ja saamisoikeudet	23.992.137,56
Velan vakuudeksi annetut kiinnevelkakirjat	97.000.000,00
Takaukset	3.187.889,24

4. Käyttöomaisuuden verotusarvot

Maa-alueet	23.531.473
Rakennukset ja rakennelmat	82.884.388
Osakkeet ja osuudet	102.858.054
Tytärosakkeet	4.405.100

5. Eläkesäätiön vastuuvelka

25.838.420,75

6. Lehtikuva Oy:n omistamat Sanoma Osakeyhtiön

osakkeet, 27.791 kpl nimellisarvo	833.730,00

7. Yhtymän osakkeet käyvät ilmi emoyhtiön liitetiedoista. Osakkeiden kirjainpitoarvo on 106,355 mmk, johon sisältyy emoyhtiöiden muiden osakkuusyhtiöiden lisäksi vuoden lopulla hankitun tytäryhtiön Fastighets Ab Skillnadsgatan 9 osakkeet 33,396 mmk, sekä tytäryhtiöiden omistamia puhelin- ja huoneisto-osakkeita 1,362 mmk.

Sanoma Osakeyhtiön tuloslaskelma

1.1.-31.12.1984

(1.000 mk)	1.1.-31.12.1984	1.1.-31.12.1983
Myyntituotot	1.479.200	1.256.988
Myyntiin oikaisuerät		
Alennukset	91.077	67.528
Luottotappiot	3.030	3.040
Liikevaihtovero	46.386	38.832
Provisiot ja mainostoimistopalkkiot	135.339	113.794
Tuoterahdit	98.711	77.788
Muut oikaisuerät	11.077	10.947
	-385.620	-311.929
Liikevaihto (1)	1.093.580	945.059
Muuttuvat kulut		
Aineet ja tarvikkeet	290.633	182.950
Palkat ja palkkiot (2)	291.546	256.259
Muut muuttuvat kulut	97.004	84.134
Varaston muutos	-36.262	+35.433
	642.921	-558.776
Myyntikate (3)	450.659	386.283
Kiinteät kulut		
Palkat ja palkkiot (2)	99.880	84.516
Vuokrat	17.405	14.263
Muut kiinteät kulut	138.383	118.805
	255.668	-217.584
Käyttökate (4)	194.991	168.699
Poistot (5)		
Rakennuksista ja rakennelmista	20.173	43.858
Koneista ja kalustosta	67.299	107.806
Aineettomista oikeuksista	818	818
Muista pitkävaikutteisista menoista	3.118	2.517
	91.408	-154.999
Liikevoitto	103.583	13.700
Muut tuotot ja kulut		
Korkotuotot (6)	40.226	37.788
Osinkotuotot	3.108	2.599
Osinkotuotot tytäryhtiöiltä	200	125
Muut tuotot	7.244	2.845
Muut kulut	-252	-1.019
	50.526	+42.338
	154.109	56.038
Varausten muutos		
Varastovaraus, vähennys	-	+19.882
Investointivaraus, lisäys	-92.000	-
Muut varaukset, lisäys	-	-23.117
	-	-3.235
Korkokulut	-22.335	-18.791
Välittömät verot	23.161	13.626
- Käyttörahostosta	-23.161	-13.626
Tilikauden voitto	39.774	34.012

Suluissa olevat numerot viittaavat kohtaan "Lisätietoja Sanoma Osakeyhtiön tuloslaskelmasta ja ta-seesta vuodelta 1984"

Sanoma Osakeyhtiön tase 31.12.1984

Vastaavaa

(1.000 mk)	31.12.1984		31.12.1983	
Rahoitusomaisuus				
Rahat ja pankkisaamiset	34.651		53.785	
Myyntisaamiset	185.949		180.381	
Lainasaamiset (7)	122.103		160.901	
Ennakkomaksut	1.655		762	
Siirtosaamiset (8)	40.515		22.723	
Muut rahoitusvarat	<u>31.598</u>	416.471	<u>47.627</u>	466.179
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	76.598		40.931	
Valmiit tavarat ja keskeneräiset työt	<u>7.851</u>	84.449	<u>7.256</u>	48.187
Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot (9)				
Maa-alueet	24.851		22.083	
Rakennukset ja rakennelmat	63.173		25.947	
Koneet ja kalusto	192.761		80.335	
Ennakkomaksut, koneet	8.570		50.723	
Osakkeet ja osuudet	71.546		36.009	
Osakkeet ja osuudet, tytäryhtiöt	107.179		33.054	
Aineettomat oikeudet	4.547		5.365	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>11.967</u>	484.594	<u>11.825</u>	265.341
	<u>985.514</u>		<u>779.707</u>	

Vastattavaa

(1.000 mk)	31.12.1984		31.12.1983	
Vieras pääoma				
Lyhytaikainen				
Ostovelat	82.499		70.256	
Ennakkomaksut (10)	161.073		145.480	
Siirtovelat (11)	97.628		89.686	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>33.072</u>	374.272	<u>26.825</u>	332.247
Pitkäaikainen (12)				
Eläkelainat	210.663		193.603	
Muut lainat	<u>18.794</u>	229.457	<u>10.231</u>	203.834
Varaukset				
Varastovaraus	13.565		13.565	
Investointivaraukset	155.036		63.036	
Muut varaukset (13)	<u>70.584</u>	239.185	<u>70.584</u>	147.185
Oma pääoma				
Sidottu				
Osakepääoma	14.202		14.202	
Arvonkorotusrahasto	<u>1.399</u>	15.601	<u>1.399</u>	15.601
Vapaa				
Käyttörahassto	79.713		40.527	
Lahjoitusvaraus	5		-	
Voitto edellisiltä vuosilta	7.507		6.301	
Tilikauden voitto	<u>39.774</u>	126.999	<u>34.012</u>	80.840
	<u>985.514</u>		<u>779.707</u>	

Sanoma Osakeyhtiön liitetiedot 31.12.1984

1. Oman pääoman muutokset	
<i>Käyttöraha</i>	
1.1.1984	40.526.885,36
Siirretty voittovaroista	+ 30.000.000,00
Kiinteistöjen luovutuksesta perustettavalle asunto-osakeyhtiölle syntynyt luovutusvoitto ..	+ 32.346.563,80
Käytetty verojen maksuun	- 23.160.558,50
31.12.1984	79.712.890,66
<i>Lahjoitusvaraus</i>	
1.1.1984	-
Siirretty voittovaroista	250.000,00
Annettu lahjoituksina	- 245.000,00
31.12.1984	5.000,00
<i>Voittovar</i>	
1.1.1984	40.313.343,99
Käytetty osingonjakoon	- 2.556.273,60
Siirretty käyttörahaan	- 30.000.000,00
Siirretty lahjoitusvaraukseen	- 250.000,00
	7.507.070,39
Tilikauden voitto	39.773.640,41
31.12.1984	47.280.710,80
2. Velan vakuudeksi annetut arvopaperit	21.990.431,43
Velan vakuudeksi annetut kiinnevelkakirjat	92.000.000,00
Konserniyhtiöiden velan vakuudeksi annetut kiinnevelkakirjat	3.000.000,00
Takaukset	3.029.955,89
Takaukset konserniyhtiöiden puolesta	22.911.848,81
3. Saamiset tytäryhtiöiltä	23.648.696,61
Velat tytäryhtiöille	24.230.595,41
4. Käyttöomaisuuden verotusarvot	
Maa-alueet	22.583.149,00
Rakennukset	70.008.122,00
Osakkeet ja osuudet	101.101.773,20
Osakkeet ja osuudet, tytäryhtiöt	57.164.340,00
5. Eläkesäätiön vastuuvelka	25.381.458,30
6. Eläkesitoumuksista aiheutuva vastuu	1.399.662,00

7. Sanoma Osakeyhtiön omistamat toisten yhtiöiden osakkeet 31.12.1984

<i>Tytäryhtiöt</i>	kpl	muutos edell. vuodesta	osuus kaik. osakk. %	nimellisarvo	kirjanpitoarvo	muutos edellisestä vuodesta
Fastighets Ab Skillnads- gatan 9	100	+ 100	100	100.000,00	33.396.000,00	33.396.000,00
As. Oy Ilkantie 13	1.207	+ 1.207	100	6.493.660,00	6.493.660,00	6.493.660,00
As. Oy Laajavuoren- kuja 3	14.902	+ 14.902	100	30.549.100,00	30.549.100,00	30.549.100,00
Erikoislehdet Oy	100	-	100	5.000,00	5.000,00	-
Helsinki Televisio Oy	3.298	- 5	72,09	3.627.800,00	3.627.800,00	- 5.500,00
Kodin Kuvalehti						
- Terve Lapsi Oy	10	-	100	100,00	100,00	-
Lehtikuva Oy	75.000	-	100	750.000,00	1.025.400,45	-
Oy Lippupalvelu- Biljettjänst Ab	3.000	-	100	120.000,00	831.200,00	-
Oy Linguaphone Ab	25.000	-	100	250.000,00	461.320,00	-
Sanoma, Inc.	200	-	100	200 USD	6.603.480,00	-
Simonpaino Oy	1.000	-	100	1.000.000,00	20.493.782,50	-
Tecnopress Oy	708	+ 708	100	354.000,00	3.691.503,74	3.691.503,74
Tytäryhtiöt yht.					107.178.346,69	
<i>Osakkuusyhtiöt</i>						
Enso-Gutzeit Oy	12.967	-	0,02	129.670,00	112.579,14	-
Finnair Oy	277.331	-	1,15	1.386.655,00	1.275.809,81	-
Helsingin Telset Oy ...	50	-	33,34	500.000,00	600.000,00	-
Kansallis-Osake-Pankki	16.116	+ 5.066	0,02	322.320,00	380.329,03	88.451,80
Oy Kaukas Ab	4.080	+ 2.321	0,32	408.000,00	931.658,56	652.577,31
Kymi-Strömberg Oy ..	62.310	-	1,05	3.115.500,00	5.037.290,48	-
Metsäliiton Teollisuus Oy	21.120	+ 13.120	0,26	1.056.000,00	1.054.485,30	649.308,50
Oy Nokia Ab	23.120	+ 22.140	0,33	2.312.000,00	6.983.023,62	6.765.953,31
Nordic Investors Limited	100	-	20,00	USD 10.000	5.630.750,00	-
Rauma-Repola Oy	15.666	-	0,02	156.660,00	239.778,95	-
Rautakirja Oy	20.023	-	16,68	10.011.500,00	1.642.655,12	-
Spontel Oy	400.000	+ 400.000	10,82	20.000.000,00	20.000.000,00	20.000.000,00
Oy Suomen Ongelmajäte- Finlands Problemavfall Ab	60	-	0,71	120.000,00	120.000,00	40.000,00
Oy Suomen Yhdys- pankki Ab	31.123	+ 21.733	0,02	311.123,00	398.987,28	302.453,60
Muut					1.371.212,20	142.105,55
Osakkuusyhtiöt yhteensä					45.778.559,49	
Huoneisto-osakkeet					25.767.615,45	6.896.541,18
Kaikki yhteensä				mk 178.724.521,63		109.662.154,99

Sanoma-yhtymän ja Sanoma Osa- keyhtiön rahoituslaskelmat 1982–1984

	Sanoma-yhtymä			Sanoma Osakeyhtiö		
	1984	1983	1982	1984	1983	1982
Varojen lähteet (Mmk)						
Tulorahoitus						
Käyttökate	218,8	187,0	132,9	195,0	168,7	123,6
Korko-, osinko- ym. rahoitustuotot ..	40,5	38,9	27,5	43,5	40,5	28,6
Käyttöomaisuuden luovutustuotot ...	3,4	0,2	0,4	3,4	0,2	0,4
Muu tulorahoitus (netto)	+ 9,2	+ 2,6	+ 2,9	+ 7,0	+ 1,6	+ 2,3
Pääomarahoitus						
Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys	32,2	–	33,1	26,8	15,2	16,9
Vähemmistöosuuden lisäys	0,2	0,3	–			
Kurssiero	1,8	1,7	3,2			
Yhteensä (A)	306,1	230,7	200,0	275,7	226,2	171,8
Varojen käyttö						
Voitonjako						
Vieraan pääoman korot	23,9	21,1	18,2	22,3	18,8	15,7
Verot	26,4	17,3	16,6	23,2	13,6	15,9
Osingot	2,4	2,4	2,0	2,5	2,5	2,1
Muu voitonjako	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Investoinnit						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	302,2	216,3	97,5	281,7	206,9	65,0
Tytäryhtiöosakkeiden hankintameno	3,7	–	–	–	–	–
Siirto eläkesäätiölle	–	0,1	7,0	–	–	6,4
Pääoman palautukset						
Pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys	–	20,2	–	–	–	–
Yhteensä (B)	358,8	277,6	141,5	329,9	242,0	105,3
Liikepääoman muutos						
Rahoitusomaisuuden lisäys +/- vähennys –	– 49,2	+ 100,7	+ 61,0	– 49,7	+ 95,6	+ 59,1
Vaihto-omaisuuden lisäys +/- vähennys –	+ 36,8	– 33,0	+ 19,9	+ 36,3	– 35,4	+ 16,3
Lyhytaikaisen vieraan pääoman lisäys –/vähennys + ...	– 40,3	– 114,6	– 22,4	– 40,8	– 76,0	– 8,9
Yhteensä (A-B)	– 52,7	– 46,9	+ 58,5	– 54,2	– 15,8	+ 66,5

Rahoituksen kehitys 1980 – 84

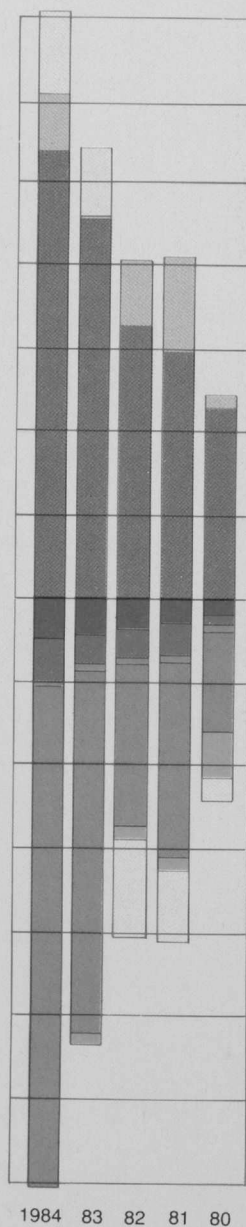
Varojen lähteet

- Liikepääoman muutos
- Pääomarahaus
- Tulorahoitus

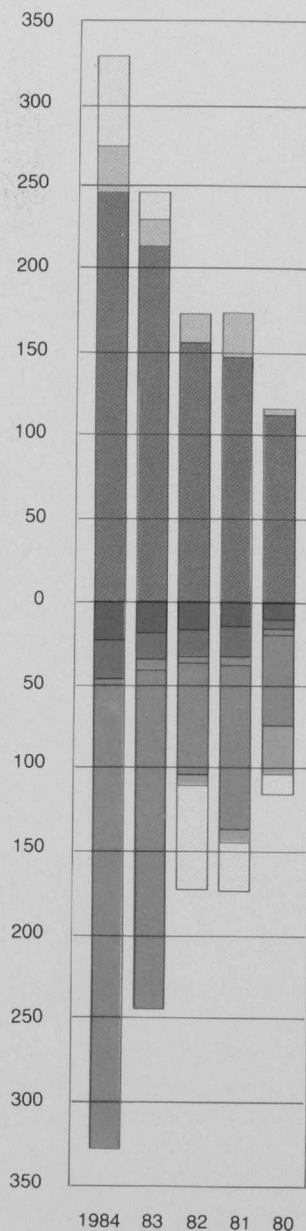
Varojen käyttö

- Vieraan pääoman korot
- Verot
- Voitonjako
- Investoinnit
- Siirto Eläkesäätiöön
- Liikepääoman muutos

Sanoma-yhtymä

Sanoma Osakeyhtiö

Lisätietoja Sanoma Osakeyhtiön tuloslaskelmasta ja taseesta vuodelta 1984

Tuloslaskelma

1. Liikevaihto on kasvanut 15,7 % edellisestä vuodesta. Jos vuoden 1983 liikevaihto muunnetaan vuoden 1984 rahan arvoksi, on reaali kasvu 9,2 %. Voimakkaimmin liikevaihtoa kasvatti Helsingin Sanomain ilmoitusmyynti.
2. Palkat ovat nousseet 14,9 %. Palkkoihin sisältyvät loma- ja sairausajan palkat ovat 23,3 % työssäoloajan palkoista.
3. Myyntikate on noussut 16,7 %, reaali kasvuksi muunnettuna 10,1 %. Myyntikateprosentti on 41,2, vastaava prosentti edellisenä vuonna oli 40,9.
4. Käyttökate on 17,8 % liikevaihdosta. Vuoden 1983 käyttökateprosentti oli 17,9.
5. Poistoihin sisältyvät EVL-maksimipoistojen lisäksi 26,5 mmk:n veronhuojennuspoistot.
6. Korkotuotot ovat kasvaneet 2,4 mmk, joka on seurausta markkinakorkotason noususta.

Tase

7. Lainasaamisista on 21,0 mmk tytäryhtiöiltä ja loput ulkopuolisilta.
8. Siirtosaamisiin sisältyy 23,0 mmk liikevaihtoveronpalautusta mm. konehankinnoista.
9. Käyttöomaisuusinvestoinnit olivat vuonna 1984 281,7 mmk.
10. Ennakkomaksut taseen vastattavissa ovat vastuu tilatuista, toimittamattomista lehdistä, joista on maksu saatu tai lasku lähetetty.
11. Siirtovelkojen suurimmat erät ovat vuosilomavelat 53,7 ja palkat 6,3 mmk, korkokulut 8,8 ja tuoterahdit 6,6 mmk.
12. Pitkäaikaisista lainoista on 120,4 mmk eläkevakuutusmaksujen takaisinlainausta ja 90,3 mmk lainaa yhtiön eläkesäätiöltä. Tytäryhtiölainaa on 10,2 mmk.
13. Muut varaukset sisältävät toiminta- ja luottotappiovaraukset.

Hallitus ja tilintarkastajat

Aatos Erkko, puheenjohtaja	toimikausi päättyy 1987
Väinö J. Nurmimaa, varapuheenjohtaja	1986
Aarne Castrén	1985
Pentti J. K. Kouri	1986
Teo Mertanen	1987
Jaakko Rauramo	1986
Patricia Seppälä	1985
Erovuorossa ovat jäsenet Aarne Castrén ja Patricia Seppälä.	

Tilintarkastajina ovat toimineet kauppat.lis. Aimo Autio, KHT, ja kauppat.maist. Antti Helenius, KHT, sekä varalla kauppat.maist. Johanna Perälä, KHT, ja kauppat.maist. Aunus Salmi, KHT.

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Tilikauden voitto on 39.773.640,41 mk. Edellisen vuoden voittovaroista on käytettävissä 7.507.070,39 mk. Näin ollen on yhtiökokouksen käytettävissä yhteensä 47.280.710,80 mk.

Hallitus ehdottaa, että em. varoista	47.280.710,80 mk
- jaetaan osinkona 6,00 mk osaketta kohden eli	2.840.304,00 mk
- siirretään käyttörahastoon	35.000.000,00 mk
- siirretään lahjoitusvaraukseen hallituksen päätettäväksi	350.000,00 mk
- ja jäännös	9.090.406,80 mk
jätetään voitto- ja tappioutilille ja että hallitus oikeutetaan käyttämään vapaan oman pääoman varoja verojen maksuun vuoden 1985 aikana.	

Mikäli yhtiökokous hyväksyy edellä olevan ehdotuksen, tulevat yhtiön omat varat olemaan seuraavat:

Osakepääoma	14.201.520,00 mk
Arvonkorotusrahasto	1.399.240,00 mk
Käyttörahasto	114.712.890,66 mk
Lahjoitusvaraus	355.000,00 mk
Käyttämättömät voittovarot	9.090.406,80 mk

Investointivarausten määrä on 155.036.000,00 mk, varastovarausten 13.565.000,00 mk, luottotappiovarausten 5.411.000,00 mk sekä toimintavarausten 65.173.000,00 mk.

Helsinki 25.2.1985

Aatos Erkko

Teo Mertanen
Väinö J. Nurmimaa
Jaakko Rauramo

Patricia Seppälä
Aarne Castrén
Pentti J. K. Kouri

Sanoma Osakeyhtiön maksamat palkat ja sosiaalikulut

	1984	1983
Työssäoloajalta henkilökunnalle maksetut palkat ja palkkiot	303.582.316,60	261.414.415,59
Sairaus- ja äitiyslomapalkat	8.375.193,94	7.854.209,42
Vuosilomapalkat m.l. varauksen muutos	<u>65.577.735,22</u>	<u>59.382.300,33</u>
Palkat ja palkanluontoiset erät	377.535.245,76	328.650.925,34
 Työnantajan sosiaaliturvamaksut	23.057.775,94	20.785.043,66
TEL- ja LEL-vakuutusmaksut	40.087.815,55	34.131.981,80
Muut lakisääteiset henkilösivukulut	<u>6.493.045,30</u>	<u>6.450.744,50</u>
Yhteensä	69.638.636,79	61.367.769,96
 Vapaaehtoiset henkilösivukustannukset	11.560.692,53	9.674.451,52
Siirto eläkesäätiölle	—	—
Yhteensä	11.560.692,53	9.674.451,52
 Palkkiot henkilökuntaan kuulumattomille	<u>14.101.226,63</u>	<u>12.292.956,55</u>
Kaikki yhteensä	472.835.801,71	411.986.103,37

Sosiaalikuluissa ei ole mukana tilojen, kaluston tms. vuokria eikä muitakaan sisäisiä veloituksia.

Vuoden 1984 summiin sisältyy palkkoja ja palkkioita hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle 3.030.837,79 mk.

Yhtymän vuonna 1984 maksamat palkat olivat 428.091.869,27 mk, joista palkkoja ja palkkioita hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajille 4.872.589,21 mk.

Tilintarkastuskertomus

Olemme tarkastaneet Sanoma Osakeyhtiön tilikauden 1984 kirjanpidon, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä hallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa.

Tilitoimisto Aimo Autio Ky on suorittanut tilikauden aikana jatkuvaa tarkastusta.

Emoyhtiö

Tilinpäätös on laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti. Tuloslaskelman mukaan tilikauden voitto on 39.773.640,41 markkaa.

Puollamme

tuloslaskelman ja taseen vahvistamista;
vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajille;
taseen mukaisen voiton käyttämistä hallituksen toimintakertomuksessaan esittämällä tavalla.

Konserni

Konsernitilinpäätös on laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti. Konsernitaseen mukainen vapaa oma pääoma on 83.607.000 markkaa.

Puollamme

konsernituloslaskelman ja konsernitaseen vahvistamista.

Helsingissä 8. päivänä maaliskuuta 1985

Aimo Autio
KHT

Antti Helenius
KHT

Keskustelua journalismista

Heikki Tikkanen

Suomessa vallitsi yhteisymmärrys useimmista yhteiskunnallisista asioista vuonna 1984. Journalismi ei kuitenkaan ollut konsensuksen piirissä. Laaja keskustelu näytti kaikelle kansalle, että toimittajien ammattikunnan ja poliittisten päättäjien keskinäiset suhteet olivat viilenneet.

Vallanpitäjät eivät pitäneet tavasta, jolla esiintulleita epäkohtia käsiteltiin julkisuudessa. Sanottiin, että pitäisi kertoa enemmän asioista ja vähemmän henkilöistä. Vaatimusta voidaan jopa ymmärtää. Moni julki tullut asia koski henkilöitä ja oli monelle heistä kiusallinen.

Ilmapiirin ärtymisen syitä on niin moneen kertaan pöyhitty, ettei tapahtumia kannata enää lähteä kertaamaan. Enintään voi huomauttaa, että molemmille osapuolille – vallanpitäjille ja journalisteille – on silloin tällöin hyväksi ottaa etäisyyttä toisistaan. Pienessä maassa kuulee usein väitteen, että kaikki ovat liiaksi sidoksissa toisiinsa, nukkuvat samassa sängyssä.

Toimittajien ja poliittisten päättäjien tehtävillä on selvä ero. Se on suorastaan hyvä osoittaa kansalaisille.

*

Taakse jäänyt tai ainakin jo laantunut keskustelu journalismin piirteistä ei kuitenkaan valaissut olennaisia tulevaisuuden suuntia. Oikeastaan liian harvoin ehditään – päivittäisten paineiden keskellä – katsella riittävästi tulevaisuuteen. Mihin journalismi on matkalla? Mitä osoitteita sille pitäisi antaa ja millä keinoilla perille pyrkiä?

Omissa ajatuksissani liikkuu tietysti vain aamulla ilmestyvän sanomalehden journalismi, ainoa tuntemani toimittajatyön alue. Tiedän hyvin, että oikeasuuntainen journalismi on sanomalehden menestykselle välttämätön, mutta se ei yksinään ratkaise lehden olemassaoloa. Ei elokuvakaan joutunut kriisiin television ja videon

aikakaudella sen vuoksi, että elokuvat välttämättä olisivat olleet huonoja. Eikä kirjallisuus, joka nyt huonosti kilpailee ihmisten vapaa-ajasta, ole ongelmissa sen takia, että kirjat välttämättä olisivat entistä huonompia.

Haluan ilmoittautua optimistiksi: sanomalehti ei menetä asemaansa viestinnässä vuosituhannen vaihteeseen mennessä eikä pian sen jälkeenkään. Uskon, että dynaaminen lehtitalo kykenee hoitamaan sanomalehtensä paitsi harkitsevalla journalismilla, myös tuotantonsa taitavuudella, markkinointinsa etevyydellä ja kustannuspolitiikkansa viisaudella.

Toimitukselle tämä nykyaika on siis riittävän turvallinen, mutta uutta ajatustyötä vaativa. Merimerkit on sijoitettava tarkasti ja hyvissä ajoin. Työlle tähän saakka ominainen piirre, ajautuminen eteenpäin lyhyen aikavälin osviitoin, ei enää riitä.

*

Vilkaisu taaksepäin osoittaa, että nopean ja luotettavan uutistoiminnan määrittely sanomalehden ensisijaiseksi tehtäväksi on ollut oikea kustannuspoliittinen linjanveto. Helsingin Sanomissa linjan määrittely tapahtui viitisentoista vuotta sitten, jopa kirjallisesti, eikä linja tässä suhteessa kaipaakaan tarkistusta.

Myös sitoutumattomuuden ja puolueettomuuden vaaliminen on osoittautunut journalistiseksi voimanolueeksi. Voidaan olettaa, että sitoutumattomuus on arvo sinänsä. Mutta sen voimaa on varmasti korostanut poliittisen lehdistön samanaikainen taitamattomuus siirtyä aikakaudesta toiseen: vanhakantainen agitaatiopyrkimys ei enää toimi poliittisessa raportoinnissa.

Vaikka uutinen on ja pysyy sanomalehden keskeisenä elementtinä, se ei tietenkään ole yksi

ja ainoa autuaaksi tekevä suomalaisen ajattelun ravinto. Esimerkiksi yhteiskunnallisten kysymysten alueella kysytään usein, missä on aatteellinen keskustelu, missä aatteelliset julistajat. Kannattaa miettiä. Kysymys on aiheellinen.

Niinä vuosikymmeninä, jolloin maamme itsenäisyyttä joko ajettiin tai jo päästiin rakentamaan, sekä poliittisilla puolueilla että sanomalehdillä oli aina aatteellisen julistajan tehtävä – tietenkin. Maan tultua pääpiirteissään ”valmiiksi” on yhteiskunnallisen toiminnan luonne aivan toisenlaista, olemassa olevan hienosäätöä.

Mutta jos puolueet tällaisessa tilanteessa alkavat osoittaa henkistä köyhyyttä eivätkä kykene aatteenomaisiin pitkän tähtäyksen linjanveitoihin, on sanomalehden syytä muistaa yksi monista tehtävistään: sen on oltava myös ravistelija, vaatiija ja tiennäyttävä.

Esimerkki tämän roolin käytöstä on melko tuore. Helsingin Sanomain hätähuuto suomalaisen tieteen ja tutkimuksen tulevaisuuden turvaamiseksi herätti vallanpitäjät. Alettiin oivaltaa, että kansallinen menestyminen ja identiteettimme vaativat kokonaisvaltaisen tiedepolitiikan uudenaista ymmärtämistä.

Todella suurten ja vaikuttavien asiaryhmien analysointi ja julkittuominen on tulevaisuudessa yhä useammin toistuva tehtävä sanomalehdelle, joka pyrkii edistämään hyvää ja torjumaan huonoa.

Kysymys on vaikuttamisesta, ei lehden pyrkimyksestä valtaan. Tätä on syytä korostaa, koska vaikutusvaltaiset päättäjät epäilevät journalismin pyrkivän vallankahvaan, infokratian aikaan.

Itse valta saa pysyä niillä, joilla se perustuslain mukaan on. Sen sijaan vaikuttamisen ja julistamisen kentällä painopiste voi hyvinkin liikahtaa poliittisilta ryhmiltä sanomalehdistöön päin. Saakin liikahtaa, jos puoluelaitos unohtaa suurten linjojen vedon.

*

Sanomalehden toimituksen käytännöllisenä päivittäisenä tehtävänä on lehtitaloon saapuvan tietovirran hallitseminen ja kartuttaminen. Uusi

tekniikka on olennaisesti helpottanut työtä.

Koulupojasta lähtien olen ihaillut tekniikkaa; kerran ehdin jo valita sen elämänurakseni. Ihailu on iän karttuessa vain lisääntynyt.

Tietovirta saapuu entistä nopeammin toimittajan eteen, uutiset ovat entistä tuoreempia. Toimittajan juttu saa ladotun muodon entistä nopeammin ja tarkempaan. On mahdollista painaa entistä suurempia sivu- ja painosmääriä tyydyttävien aikataulujen puitteissa.

Nyt meneillään oleva tapahtuma, toimittajan siirtyminen näyttöpäätteen ääreen, on ehdoton edistysaskel. Mutta näköpiirissä voi olla uusi henkinen vaihe, kenties jonkinasteinen murros. Kysymys on ”tietämisen tuskasta”.

Toimittajan käsillä on tähän saakka ollut hyvä mutta sentään rajallinen tietomäärä kun hän on jutun tekoon ryhtynyt: dokumentit, muistiinpanot, arkistoleikkeet, hakuteokset. Melko läheisessä tulevaisuudessa hän on tämän lisäksi suorassa yhteydessä paitsi lehtitalon omaan elektroniseen arkistoon, myös Suomen ja muun maailman lukemattomiin tietopankkeihin ja vaikkapa yliopistojen, tutkimuslaitosten ja oikeusistuinten tiedostoihin.

Uudessa tilanteessa toimittaja lähtee jutuntekoon entistä varmemmalta perustalta, huikeasti tietäväisempänä kuin koskaan ennen. Mutta hänellä on edessään paljon enemmän tiedon valintoja ja harkintatilanteita kuin koskaan aikaisemmin. Kysymys kuuluu, syntykö journalismiin tiedon hallinnan ongelma, aivan uusi tietämisen tuskatila.

En esitä tätä visiota uhkatekijänä, päinvastoin. Journalismi saa toki uutta täsmällisyyttä ja uusia mahdollisuuksia parantaa laatuaan. Ammattikunnalle on vain hyväksi, että henkisen suorituksen vaativuusaste nousee.

Tämänsuuntaisen kehityksen varrella on tietysti yritettävä huolehtia siitä, että toimittajilla säilyy avoin mieli ja kiinnostus kaikkeen yhteiskunnassa ja ympäristössä havaittavaan ja aistittavaan. Vaikka toimittajat työskentelevätkin alati kasvavan tietovuoren kupeella, he eivät saa menettää kosketustaan lehteä lukevaan kansaan, lukijoiden arkisiin tarpeisiin ja pulmiin.

Digitalisoidun toimittajan on siis torjuttava

ilmisellä uuselitistisyyden vaara, ennen näkemätön tietotulva.

*

Suomen kieli on suomalaisen journalistin tärkein työkalu.

Jos kieleemme viimeaikaista kehitystä tarkastellaan kriittisesti, pitäisi hälytyskellojen soida nimenomaan journalistien piirissä. Lähes kaikilla aloilla ammattislangi vierasperäisine ilmaisuihin tekee valloitusretkiään, eikä toimittajilla ole ollut aikaa enempää kuin suurta harrastustaan ryhtyä torjuntaan.

Kysymys ei ole pelkästään byrokratian kasvusta ja sen mukana tulleesta virastokielestä, byrokraattien ammattislangista. Mutta esimerkit siltä alalta osoittavat parhaiten journalistikunnan olleen unelias. Entinen hyvä sana "koulu" sai kaikessa rauhassa väistyä ja virkavaltainen "aste" pesiä suomenkieleen ennen kuin valpas tiedemies vuosien kuluttua huomasi asiaan tarttua. Moni lehti suostui taannoin välittämään viranomaisten viestin, että laiva "sai pohjakosketuksen", vaikka hyvällä suomenkielellä olisi voinut kertoa laivan ajaneen joko karille tai kivelle tai matalikkoon.

Meidän aikamme journalistien on keksittävä tepsivät keinot suomenkielen kehityksen ohjaamiseen niin, että kieleemme ei pääse kumma-jaisia. Tälle asialle on herättävä, koska se ei ole sanomalehden lukijan kannalta toisarvoinen.

Sarkastisesti kuvaan asian näin: "Journalismin yläasteen (HS) on löydettävä sopiva tunti-kehys, jonka puitteissa keskeiset viiteryhvät (toimittajat, opettajat ja tiedemiehet) keskenään kartoittavat ongelmakentän ja aktivoivat pitävän seurantajärjestelmän suomenkielen saneeraamiseksi epäterveistä ilmiöistä".

Tuntuuko tutulta?

*

Sanomalehteä tilataan, jos sitä pidetään välttämättömänä tai ainakin hyvin tarpeellisena. Toimituksen tehtävänä on huolehtia siitä, että lehden sisältö on lukijalle joko välttämätöntä tai ainakin hyvin tarpeellista.

Suomalaiset haluavat olla ajan tasalla. Uutistoiminnan nopeutuminen ja tarkentuminen uuden tekniikan myötä edistää toimituksen mahdollisuuksia täyttää tuo perustehtävänsä. Näkymä on siis hyvä.

Vähäpätöisiä eivät kuitenkaan ole lehden muutkaan ainekset, tietoa syventävät taustat, elämää keventävät viihteet, ajatuksia rikastavat pohdiskelut, ratkaisuja helpottavat neuvot jne. Tehtäväkenttä on loputon. Journalistisesta oivalluskyvystä riippuu, miten ainekset suhteutetaan toisiinsa ja toteutetaan käytännössä.

Suomen maakunnalliset ykköslehdet, joihin Helsingin Sanomat tavallaan kuuluu, ovat viime vuosikymmeninä kasvaneet monin tavoin, myös toimittajamääriltään ja toimituksellisesti sivuluvultaan. Esimerkiksi Helsingin Sanomien toimitus on 25 vuodessa noin 3,5 -kertautunut ja lehden toimituksellinen sivumäärä kaksinkertaistunut.

Oletettavasti kasvu näin mitattuna ei voi jatkua ennallaan, eikä kasvu muutenkaan voi olla itsetarkoitus. Sitä vastoin on tärkeää, että lehden sisällön informaatioarvo kasvaa ja että lukija tietää saavansa yhä enemmän yhä merkittävämpää tietoa.

Kun näin on, toimituksellisen tekstin sisältö muuttuu tiiviimmäksi ja tavallaan tehokkaammaksi. Se merkitsee kirjoittajataidon kohoamista jälleen kunniaan, joka sille kuuluu.

Henkilöstö

Sanoma Osakeyhtiön vakinaisen henkilökunnan vahvuus vuoden 1984 aikana oli keskimäärin 2 631 henkilöä, jotka jakautuivat seuraavasti:

- toimihenkilöt 942
- toimittajat 506
- työntekijät 1.183

Henkilökunnan vaihtuvuus oli 5,5 %.

Jakajia oli yhtiön palveluksessa 2 349 ja asiamiehiä 2 424.

Työterveydenhuolto

Yhtiön terveysasemat toimivat Ludviginkadulla, Sanomalassa ja Pitäjänmäellä. Terveysterveysten ohjelmaan kuuluu normaaliin lääkäripalveluiden lisäksi ennaltaehkäisevää toimintaa mm. rokotusten, terveysvalistuksen, ohjatun taukovoimistelun ja työhygienian parantamisen avulla. Sairauspoissaolomäärä oli 3,3 %.

Yhteistoiminta

Yhteistoiminta tapahtui pääasiassa esimiesten ja alaisten välillä linjassa. Tärkeimpiä edustuksellisen yhteistoiminnan muotoja olivat neuvottelukunnat, joita on yhtymässä sanomalehtiryhmässä, Sanomaprintissä ja Helsinki Televisio Oy:ssä. Työehtosopimukseen perustuvaa toimitus- ja siivunvalmistustekniikkaa käsitteli kolmikantatyöryhmä. Muita yhteistyömuotoja olivat mm. erilaiset informaatio- ja osastoryhmät sekä toimikunnat.

Työsuojaus

Yhtymässä toimi kolme työsuojelutoimikuntaa: sanomalehtiryhmässä, Sanomaprintissä ja Helsinki Televisio Oy:ssä. Tapaturmat vähenivät

edellisestä vuodesta jakelua ja kuljetusta luokunottamatta.

Koulutus

Henkilökunnan koulutustapahtumat toteutettiin koulutustoimikuntien suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Koulutustoiminta oli pääasiassa osastojen tarpeisiin perustuvaa uudelleen ja täydennyskoulutusta, jossa otettiin huomioon tekniikan vaatimukset ja työllisyysnäkökohdat.

Kertomusvuonna tehtiin päätös uuden toimittajakurssin aloittamisesta yhtiön toimittajakoulussa.

Eläkeläiset

Sanoma Osakeyhtiön eläkeläiset muodostavat merkittävän yhtiön perinteitä ja henkeä ylläpitävän joukon. Sen toiminta keskittyi edelleen Sanomain Senioreihin, jotka kuluneen vuoden aikana järjestivät jäsenilleen runsaasti toimintaa retkeilyyn, matkailuun, kulttuuritilaisuuksien ja viihteen muodossa. Vuonna 1984 siirtyi eläkkeelle 82 sanomalaista. Eläkeläisten lukumäärä oli vuoden lopussa 971. Eläkesäätiö maksoi vuoden aikana eläkkeitä 8.511.122,37 mk.

Ansiomerkit

Yhtiötä pitkään palvelleille työntekijöille jaettiin perinteiseen tapaan Keskuskauppakamarin ansiomerkit. Vuonna 1984 ansiomerkit jaettiin kolmessa tilaisuudessa 181 henkilölle, joista 42 oli palvellut yhtiötä 30 vuotta tai kauemmin, pisimpään palvellut 40 vuotta.

Sisäinen tiedotustoiminta

Sanomia-tiedotuslehdellä pyritään nopeaan tiedottamiseen ja se jaetaan yleensä viikottain työ-

paikalle. Lehti ilmestyi 58 kertaa. HESA-henkilökuntalehti ilmestyi 8 kertaa. Se postitetaan jokaiselle vakituisessa työsuhteessa olevalle ja eläkeläisille kotiin. Sanomain Asiamies ilmestyi 4 kertaa ja Sanomia jakajillemme 2 kertaa.

Harrastustoiminta

Sanoma Osakeyhtiön henkilökunnan vapaa-ajan harrastustoimintaa hoiti edelleen yhtiön tukema Sanomain Kerho, jossa toimi 30 jaosta.

Kerhon järjestämät talvi- ja kevätpäivät keräsivät jälleen suuren osanottajajoukon. Henkilökunnan vapaa-ajanviettopaikkoja ovat Rukan tunturimaja, Bomban rivitalo-osake ja Jalassaan tila Lohjanjärven rannalla.

Asunnot

Yhtiöllä oli toimintavuoden aikana 15 työsuhdeasuntoa, joista 15 asuntoa vapautui uudelleen jaettaviksi.

Talvipäivän viettoja Jalassaaressa 1984

Tilastotietoja

Tuloslaskelma prosentteina liikevaihdosta

	1980	1981	1982	1983	1984
Myyntituotot	131,1	131,5	132,1	133,0	135,0
Myyntin oikaisuerät	- 31,1	- 31,5	- 32,1	- 33,0	35,0
Liikevaihto	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Muuttuvat kulut	- 61,4	- 60,6	- 61,4	- 59,1	- 58,8
Myyntikate	38,6	39,4	38,6	40,9	41,2
Kiinteät kulut	- 27,6	- 23,6	- 24,0	- 23,0	- 23,4
Käyttökate	11,0	15,8	14,6	17,9	17,8
Poistot	- 2,6	- 4,7	- 3,6	- 16,4	- 8,5
Liikevoitto	8,4	11,1	11,0	1,5	9,3
Muut tuotot ja kulut	+ 2,7	+ 3,5	+ 3,9	+ 4,4	+ 4,7
	11,1	14,6	14,9	5,9	14,0
Varausten muutos	- 6,0	- 8,8	- 8,9	- 0,3	- 8,4
Korkokulut	- 1,7	- 1,9	- 2,0	- 2,0	- 2,0
Tuloslaskelman verot	- 0,8	-	-	-	-
Tilikauden voitto	2,6	3,9	4,0	3,6	3,6

Lehtien levikit

Sanomalehtiryhmä

Helsingin Sanomat	393.697	402.280	411.201	420.038	425.943
HS-sunnuntai	455.858	463.046	476.026	491.170	501.539
Ilta-Sanomat	120.186	122.067	134.731	148.990	163.791
IS-viikonvaihte	138.295	144.617	169.974	189.374	209.689

Sanomaprint

Me naiset	126.556	132.234	120.713	123.367	130.065
Kodin Kuvalehti	191.165	185.451	180.834	183.732	181.484
Suuri Käsityökerho	112.747	109.354	105.437	102.319	106.629
Aku Ankka	294.892	298.046	294.233	292.146	291.852
Roope-setä	89.385	72.307	67.190	66.195	67.770
Nalle Puh	-	-	47.185	57.802	59.588
Eläinmaailma	40.860	38.073	37.207	39.186	43.935
Kansa taisteli	39.494	36.964	35.585	33.565	33.458
et-lehti	-	-	-	65.359	81.618

Luvut ovat ao. vuoden aikana suoritettujen virallisten levikintarkastusten keskiarvoja.

Sanoma Osakeyhtiön luottamus- henkilöstö 31.12.1984

Neuvottelukunnat

YHTIÖN NEUVOTTELUKUNTA

Yritysjohdo:

Heikki Huhtanen
Teo Mertanen
Martti Ojares
Jaakko Rauramo, varapuheenjohtaja
varajäsen: Pekka Toropainen

Kirjatyöntekijät:

Airi Kantonen
Pentti Käyhkö
Pertti Liinkangas
Matti Saari
Kalle Salonen
varajäsen: Pentti Hakala

Graafiset toimihenkilöt:

Irma Seppälä, puheenjohtaja
varajäsen: Ritva Marjanen

Tekniset toimihenkilöt:

Pentti Peltomäki
varajäsen: Olavi Oja

Toimituksellinen henkilöstö:

Antti Manninen
varajäsen: Jouko Törmä
Sihteeri Eeva Korhonen
Varasihteeri Irma Erho
Neuvottelukunta kokoontui vuoden
1984 aikana 4 kertaa.

SANOMALEHTIRYHMÄN NEUVOTTELUKUNTA

Yritysjohdo:

Jaakko Rauramo, puheenjohtaja 31.5. saakka
Heikki Huhtanen, puheenjohtaja 1.6. alkaen
Teo Mertanen, varapuheenjohtaja
Tapani Kivelä
varajäsen: Matti Huopaniemi

Kirjatyöntekijät:

Pentti Hakala
Pentti Käyhkö
Kalle Salonen
varajäsen: Heikki Hartikainen

Jakajat:

Airi Kantonen
varajäsen: Irja Sandgren

Tekniset toimihenkilöt:

Pentti Peltomäki
varajäsen: Taisto Erjonen

Graafiset toimihenkilöt:

Ritva Marjanen
Anja Savolainen
varajäsen: Mirja Pircklén

Toimituksellinen henkilöstö:

Antti Manninen
Jouko Törmä
varajäsen: Hannu Leinonen
Sihteeri Ilkka A. Pulkkinen
Neuvottelukunta kokoontui vuoden
1984 aikana 6 kertaa.

SANOMAPRINTIN NEUVOTTELUKUNTA

Yritysjohdo:

Heikki Huhtanen 31.5.1984 saakka
Hannu Kiltilä
Pertti Puolakka
Heikki Saraste 1.6.1984 alkaen
varajäsen: Kari Stadigh

Kirjatyöntekijät:

Tauno Holappa
Pertti Liinkangas
Kalevi Puttonen
Matti Saari
varajäsen: Riitta Kauppinen

Graafiset toimihenkilöt:

Irma Seppälä
varajäsen: Maija Heikkinen

Tekniset toimihenkilöt:

Olavi Oja
varajäsen: Pentti Peltomäki

Toimituksellinen henkilöstö:

Riitta Valajärvi, puheenjohtaja
varajäsen: Tuula Saarinen, varapuheenjohtaja
Sihteeri Eeva Korhonen
Neuvottelukunta kokoontui vuoden
1984 aikana 5 kertaa.

Luottamushenkilöt

KIRJATYÖNTEKIJÄT

Sanomalehtiryhmä

Pääluottamusmies Kalle Salonen
Varapääluottamusmies Pentti Käyhkö
Ludviginkatu
Latomo Jouko Vanninen
Puhelinpalvelu Eeva Hirsimaa
Repro Mikko Koski

Sanomala

Levynvalmistus Heikki Hartikainen
Paino, päivä- ja iltavuoro Voitto Salo
Paino, yövuoro Unto Lauronen
Postitus, päivä- ja iltavuoro Reino Savinen
Postitus, yövuoro Veijo Mertojoki
Kunnossapito Pauli Vaahtera
Ravintolat Marjatta Kuosmanen

Sanomaprint

Pääluottamusmies Pertti Liinkangas
Varapääluottamusmies Tauno Holappa

Hiomotie

Latomo Tauno Holappa
Foto-lito Seppo Lujanen
Paino Tapani Helin
Sitomo Riitta Kauppinen
Postitus Raimo Laitinen
Kunnossapito Eero Alén
Strömbergintie
Arkki- ja lomakelinja Kalevi Hirvonen
Ravintolat Vieno Ahokas

Tapiola

Kalevi Puttonen

TOIMITUKSELLISET TOIMIHENKILÖT

Sanomalehtiryhmä

Pääluottamusmies Antti Manninen
Varapääluottamusmies Hannu Leinonen
Helsingin Sanomat Hannu Leinonen
Helsingin Sanomat, aluetoimitukset
Merja Ojansivu
Ilta-Sanomat Marja-Leena Mauno

Sanomaprint

Pääluottamusmies Riitta Valajärvi
Varapääluottamusmies Tuula Saarinen

Lehtikuva Oy

Pääluottamusmies Pertti Tuominen
Varapääluottamusmies Jorma Puusa

GRAAFISET TOIMIHENKILÖT

Sanomalehtiryhmä

Pääluottamusmies Ritva Marjanen
Varapääluottamusmies Anja Savolainen
Keskushallinto
Tuula Pulkkanen

Sanomalehtiryhmä

Asiakaspalvelukonttorit Rauha Ekstrand
Hallinto- ja talous Irja Kukkonen
Ilmoitusosasto Anneli Kärppä
Jakelu Ritva Pettersson
Myyntialueet Mikko Riihiä
Tilaaajapalvelu ym. Ritva Marjanen

Sanomaprint

Pääluottamusmies Irma Seppälä
Varapääluottamusmies Maija Heikkinen
Tilaaajapalvelu Maija Heikkinen
Sanomapaino ja muut Irma Seppälä

TEOLLISUUSTOIMIHENKILÖT

Keskusta Taija Petrov

TEKNISET TOIMIHENKILÖT

Neuvotteleva yhdysmies Pentti Peltomäki
Neuvottelevan yhdysmiehen varamies
Olavi Oja
Yhdysmies, Ludviginkatu Taisto Erjonen
Yhdysmies, Sanomala Juhani Salmi
Yhdysmies, Hiomotie Matti Perälä
Yhdysmies, Strömbergintie Olavi Oja

AUTO- JA KULJETUSALA

Pääläluottamusmies Juhani Heinonen
Yövuoro Kauko Willberg

SANOMALEHDENJAKAJAT

Pääläluottamusmies Airi Kantonen
Varapääläluottamusmies Irja Sandgren

Muulla maassa

Forssa Seija Into
Hanko Maija-Liisa Kairenius
Hyvinkää Jouko Hakala
Hämeenlinna Inga Heikintupa
Imatra Raili Suikkanen
Inkeroinen Annikki Tani
Joensuu Arja Ikonen
Järvenpää Ulla Ikonen
Kerava Irja Aaltonen
Lahti Anni Vilen
Lohja Maritta Kallio
Loviisa Anna-Riitta Pohjola
Mäntsälä Maire Kallonen
Pori Annikki Nokelainen
Porvoo Jouko Päiväranta
Rauma Eila Juntura
Riihimäki Aili Muutonen
Savonlinna Suoma Turunen
Tampere Inkeri Manninen
Helsingin kirjatyöntekijäin
yhdistyksen puheenjohtaja
Pentti Käyhkö
Sanomain toimitusosaston
puheenjohtaja
Jouko Törmä
Sanomain Kerhon puheenjohtaja
Helka Supperi
Sanomain Seniorien puheenjohtaja
30.9.1984 asti Raimo Rajahuhta,
1.10.1984 lähtien Viljo Kakriainen
Sanoma Osakeyhtiön Eläkesäätiö s.r.n
hallituksen puheenjohtaja
Teuvo Hörkö

Sanomalehtiryhmän, keskushallinnon ja Sanomaprintin työsuojeluhenkilöstö

SANOMALEHTIRYHMÄ JA KESKUSHALLINTO

Työsuojelutoimikunta

Tuotantojohtaja Jouko Nurmela
Työsuojelupäällikkö Jorma Tikkanen
Työsuojeluvaltuutettu Rauno Verronen
Työsuojeluvaravaltuutettu Matti Tuominen
Työsuojeluvaltuutettu Pentti Hakala
Työsuojeluvaltuutettu Anja Vartiainen
Työsuojeluasiamies Erkki Raunio
Työsuojeluasiamies Elias Känsäkoski

Työsuojeluvaltuutetut

Toimituksellinen henkilöstö
Työsuojeluvaltuutettu Irma Stenbäck
1. varavaltuutettu Veli-Antti Linnaluoto
2. varavaltuutettu Inkeri Kekki
Konttoritoimihenkilöt

Työsuojeluvaltuutettu Mirja Pirclén
1. varavaltuutettu Marja Turunen
2. varavaltuutettu Hellin Touhonen
Tekniset toimihenkilöt

Työsuojeluvaltuutettu Rauno Verronen
1. varavaltuutettu Matti Tuominen
2. varavaltuutettu Vesa Penttinen

Työntekijät/sanomalehtiryhmä
Työsuojeluvaltuutettu Pentti Hakala

1. varavaltuutettu Tero Visa
2. varavaltuutettu Erkki Raunio

Sanomalehdenjakajat

Työsuojeluvaltuutettu Anja Vartiainen
1. varavaltuutettu Marjatta Kovanen
2. varavaltuutettu Erkki Messo

Työsuojeluasiamiehet

Latomo Elias Känsäkoski
Puhelinpalvelu Riitta Laurikainen
Kuljetus Kauko Willberg
Keittiöt Kirsti Laitinen
Päivärotaatio Helmer Ihander
Päiväpostitus Reino Savinen
Ilta- ja työpostitus Raimo Engman
Kunnossapito, varastot Erkki Raunio
Jakelu
Helsinki Marjatta Kovanen
Helsinki Eila Kärnä
Helsinki Helinä Virtala

Espoo Ann-Mari Ariluoma
Vantaa Eira Salonen
Forssa Taina Urho
Hanko Harry Kairenius
Hyvinkää Pirkko Latva
Hämeenlinna Terttu Nieminen
Imatra Raili Suikkanen
Inkeroinen Marjatta Ääpäälä
Joensuu Arja Ikonen
Järvenpää Margit Muttunen
Kerava Paula Tilli
Lahti Aila Sojakka
Lohja Anja Kinnula
Loviisa Anna-Riitta Pohjola
Mäntsälä Leila Nevalainen
Pori Sirkka Suojanen
Porvoo Ruth Malinen
Rauma Kirsti Kanerva
Riihimäki Teila Nieminen
Savonlinna Suoma Turunen
Tampere Inkeri Manninen

SANOMAPRINT

Työsuojelutoimikunta

Työsuojelupäällikkö Timo Saajasto
Työsuojeluvaltuutettu Matti Saari
Varatyösuojeluvaltuutettu Pentti Mäkelä
Työsuojeluvaltuutettu Antero Heinonen

Osallistumisoikeudella

Työsuojeluvaltuutettu Irma Stenbäck
Työsuojeluvaltuutettu Lilja Luumi

Työsuojeluvaltuutetut

Työntekijät

Työsuojeluvaltuutettu Matti Saari
1. varavaltuutettu Pentti Mäkelä
2. varavaltuutettu Heikki Pitkänen

Tekniset toimihenkilöt

Työsuojeluvaltuutettu Antero Heinonen
1. varavaltuutettu Urpo Halttunen
2. varavaltuutettu Arvo Lindberg
Konttoritoimihenkilöt

Työsuojeluvaltuutettu Lilja Luumi
1. varavaltuutettu Ulla Satosuo
2. varavaltuutettu Tuula Aaltonen

Toimituksellinen henkilöstö

Työsuojeluvaltuutettu Irma Stenbäck
1. varavaltuutettu Veli-Antti Linnaluoto
2. varavaltuutettu Inkeri Kekki

Työsuojeluasiamiehet

HT-paino, paino Heikki Pitkänen
HT-paino, jälkikasittely Erkki Nikander
HT-paino, repro Reijo Toivanen
ST-paino Pentti Mäkelä
Tapiolan paino Kari Aalto
Ruokatat Vieno Ahokas

Johtajisto 1.1.1985

Hallitus

Aatos Erkko, puheenjohtaja
Väinö J. Nurmimaa, varapuheenjohtaja
Aarne Castrén
Pentti J. K. Kouri
Teo Mertanen
Jaakko Rauramo
Patricia Seppälä

Hallituksen työvaliokunta

Aatos Erkko, puheenjohtaja
Väinö J. Nurmimaa
Jaakko Rauramo

Palkkavaliokunta

Aarne Castrén, puheenjohtaja
Teo Mertanen
Väinö J. Nurmimaa

Viestintäpoliittinen valiokunta

Teo Mertanen, puheenjohtaja
Aatos Erkko
Jaakko Rauramo

Keskushallinto

Hallituksen puheenjohtaja Aatos Erkko
Toimitusjohtaja Jaakko Rauramo
Varatoimitusjohtaja ja sanomalehtiryhmän johtaja Heikki Huhtanen
Johtaja Matti Anderzén, viestintä ja yhteiskuntasuhteet
Johtaja Jaakko Hannuksela, suunnittelu ja kehitys
Johtaja Pertti Huhtala, Startel Uudet Viestimet
Johtaja Martti Ojares, talous ja rahoitus
Johtaja Kerstin Rinne, lakiasiat
Johtaja Heikki Saraste, Sanomaprint
Johtaja Pekka Toropainen, kiinteistöt

Sanomalehtiryhmä

Ryhmänjohtaja Heikki Huhtanen
Markkinointijohtaja Matti Huopaniemi, Helsingin Sanomat

Kustannusjohtaja Martti Huhtamäki
Hallinto- ja talousjohtaja Tapani Kivelä
Ilmoitusmyyntijohtaja Pertti Metsähuone
Tuotantojohtaja Jouko Nurmela

Markkinointijohtaja Sakari Almi, Ilta-Sanomat

Helsingin Sanomat

Vastaava päätoimittaja Heikki Tikkanen
Päätoimittaja Keijo K. Kulha
Päätoimittaja Simopekka Nortamo
Päätoimittaja Seppo Kievari

Ilta-Sanomat

Vastaava päätoimittaja Vesa-Pekka Koljonen
Päätoimittaja Lauri Helve

Sanomaprint

Ryhmänjohtaja Heikki Saraste
Suunnittelujohtaja Pertti Puolakka

Tuotantojohtaja Hannu Kiltiä
Markkinointijohtaja Ilkka Kylmäla
Julkaisujohtaja Jukka Miettinen
Markkinointijohtaja Kari Stadigh (13.3.1985 asti)

Startel Uudet Viestimet

Ryhmänjohtaja Pertti Huhtala

Tytäryhtiöt

Helsinki Televisio Oy

Toimitusjohtaja Tapio Kallioja

Lehtikuva Oy

Toimitusjohtaja Patricia Seppälä

Oy Linguaphone Ab

Toimitusjohtaja Kari Hyytiäinen

Oy Lippupalvelu - Biljettjänst Ab

Toimitusjohtaja Elvi Neuvonen

Tecnopress Oy

Toimitusjohtaja Eero Hakala

Sanoma Inc. (USA)

Toimitusjohtaja Aatos Erkko

Crafton Graphic Company, Inc. (USA)

Toimitusjohtaja Douglas Bittenbender

Osoitteet

SANOMA OSAKEYHTIÖ

Keskushallinto
Eteläesplanadi 20, 6 krs
00130 HELSINKI
puh. 122 4661

Sanomalehtiryhmä
Korkeavuorenkatu 30
00130 HELSINKI
puh. 1221

Sanomaprint
Höyläämötie 1
00380 HELSINKI
puh. 1201

Startel Uudet Viestimet
Korkeavuorenkatu 30
00130 HELSINKI
puh. 1221

Postiosoite

SANOMA OSAKEYHTIÖ
Pl 240
00101 HELSINKI

TYTÄRYHTIÖT:

Helsinki Televisio Oy
Opastinsilta 8 B
00520 HELSINKI
puh. 140 533

Lehtikuva Oy
Ludviginkatu 6-8
00130 HELSINKI
puh. 1221

Oy Linguaphone Ab
Uudenmaankatu 16-20
00120 HELSINKI
puh. 640 201

Oy Lippupalvelu – Biljettjänst Ab
Mannerheimintie 5
00100 HELSINKI
puh. 122 4990

Tecnopress Oy
Strömbergintie 4
00380 HELSINKI
puh. 120 5711

Sanoma, Inc.

229 West 28th Street
New York, N.Y. 10001
USA
puh. (212) 736-3143

Crafton Graphic Company, Inc.

229 West 28th Street
New York, N.Y. 10001
USA
puh. (212) 736-3143

Teleksiyhteydet

122657 sanoy sf – keskushallinto
122772 helad sf – Helsingin Sanomain markkinointi
124897 helsa sf – Helsingin Sanomain toimitus
125848 sacom sf – Sanomaprint
124774 lkuva sf – Lehtikuva

Telefax

652 332 keskushallinto

Tämä toimintakertomus on painettu
Sanomapainossa.
Tekstinvalmistus: Aapiset Oy.
Ladonnassa käytetty kirjaintyyppi:
Palatino 10'/II' sekä otsikoissa Romic light.
Painopaperi: KymexCotex matta 100 g/m²,
kansi KymexCote 135 g/m².
Typografia: Jorma Laakso.
Helsinki 1985

